

Svědectví o setkávání Čtyři dopisy mému bratru faráři i jiným

28. listopadu 1992

Úvod aneb uvedení do situace

Je to možná divné, ale jako první jsem psal poslední z dopisů, které Vám předkládám (totiž dopis o křtu). Byl to produkt situace a netušil jsem, že to dopadne takhle. Psal jsem bratru faráři, protože jsem to považoval za jednodušší nežli se ho pokusit někde zastavovat, věděl-li jsem jak je velice těžké ho zastihnout, aby kolem něj nebyl zástup podobných prosebníků jako jsem já. Kromě toho se skutečně vyjadřuji klávesami jednodušeji a často lépe nežli ústy.

Když jsem dopsal tento zcela účelově zaměřený dopis, myslil jsem, že to je jenom komunikační prostředek, a že jsem předal bratru faráři zprávu o stavu své duše. Ani jsem příliš neúvěřoval tomu, že se to bratru faráři bude líbit, protože mně bylo jasné, že se mnou nebude souhlasit. Kupodivu se líbil. Pevným hlasem pronesl verš, že každý svému Pánu stojí a padá a já jsem nesmírně zajásal, jak mám úžasného faráře.

Nějak se tím ve mě zmohla odvaha a tak jsem se pustil do ještě šilenějšího kousku. Totiž do psaní dílu třetího, tj. Cepl a Duch Svatý. Možná, že když je to můj farář, měl by o mě vědět všechno, trochu mě do toho trknul Honza, že já jsem charismatik, který byl pokřtěn v Duchu bez křeče. S pocitem sebevraha na okraji propasti jsem statečně vykročil a napsal to a dal bratru faráři. Byl jsem si jist, že to špatně dopadne. Málem jsem tedy padl na ústa, když mě (a bylo to zrovna tu sobotu před katastrofální nedělí adventní) bratr farář řekl, že se mu to nesmírně líbilo, že kousek toho četl svému bratrovi (což je mimochodem další temná postava v pozadí mého života — tím nemyslím nic špatného, ale člověka, o kterém jsem nesmírně mnoho slyšel, který v určitém smyslu významně ovlivnil můj život, a přece jsem ho nikdy osobně nepotkal a neviděl), když mi toto psaní velice pochválil, napadlo mě, že by toto svědectví mohlo snad i někomu pomoci. Den poté jsem byl navíc v tak smutném stavu, že jsem se chtěl utěšit.

Začal jsem psát, jak jsem si vzpomínal, na svůj vývoj. Napsal jsem díl první, Cepl a Hospodin, jehož základy jsem už předtím vyprávěl v Kácově a začalo mi docházet, že napíšu-li ještě díl druhý, Cepl a Kristus, bude to kompletní svědectví. Tak jsem se do toho pustil. Pomýšlení na státnici v lednu (to už byl listopad) jsem zapudil do pozadí a vrhl se na psaní. Liboval jsem si v obskurním ovládnutí WordPerfectu a bylo mi hezky. Dopsal jsem celek a vytiskl jsem.

Teprve když jsem tři hodiny tiskl, uvědomil jsem si s hrůzou, že jsem zapomněl provést gramatickou korekci. Lehkomyslně jsem mávl rukou a pomyslel si, že to snad nebude až

tak strašný. Z této naděje jsem byl krutě vyveden svoji matkou, která, poté co jsem ji to dal přečíst, vyběhla o půlnoci rozpálená do bílého žáru. Myslel jsem, že byla tak šokována obsahem a chtěl jsem ji začít utěšovat, ale mylil jsem se. Nikdy nezapomenu na její větu: „Pokud tě na Národní třídě byly, tak tě mlátili málo.“ Doufal jsem, že to je ojedinělá chyba a tak jsem to rozšířil po svém okolí, jenom s ruční opravou této úžasné chyby. I tak jsem se mylil. Zapomněl jsem na svůj věčný problém: rozlišování mě a mně. Když tedy teď opravuji tento kompletní text znovu, zjišťuji, že bych se měl vrátit do mateřské školky. Vzhledem k tomu, že asi zase něco přehlédnu prosím o milostivé prominutí. Ale tím jsem se velice vzdálil od tématu.

Dopis o Hospodinu, jako Bohu–Otci jsem psal první neděli adventní (a odpusť, milý čtenáři, který nevíš o co jde, nebudu Ti to blíže vykládat, nechce se mi). Byl to jeden z nejhorších dnů mého života poté, co jsem poznal křesťany jako lidi. Když jsem přišel do branického sboru, bratr farář mě několikrát šokoval obavou, abych nebyl zoufalý z toho, že křesťané nejsou svatí andělíčkové, poletující kol varhan, zpívající Hosana. Já jsem ale měl celou dobu dojem, že sice nejsou tak kýčovití, ale že v sobě mají daleko více z těchto andělů nežli z lidí, které jsem do té doby poznával. Celé bohoslužby i křest jsem nevnímal a jenom jsem se horlivě modlil, abych nepřijímal krev Páně nehodně, a abych dokázal vyznat vírou, že věřím ve svatou církev obecnou. V to, že mezi námi nevládne nezávislost a sobectví (to je K.H. Borovského vzácný záchvat jazykového purismu překládající i cizí slovo egoismus). Že skutečně je církev svatá, tj. oddělená od tohoto světa, světa v pavlovském slova smyslu. Prosil jsem o pokoj a usmíření. Prosil jsem tak horlivě, že jsem si následně ani nevšimnul Honzy, jak se během bohoslužeb zvedl a poprosil o odpuštění paní Evaldovou i bratra faráře. To mi řekl jako naprostý šok až o týden později Lád'a Zajíc, když jsme o tom spolu mluvili. Nejvíce mě hryzala možnost, kterou jsem nemohl vyloučit, ani kdybych se snažil, že jsem to totiž zavinil i tak trochu sám, když jsem svým křtem rozbouřil náladu ve které se mohlo vyvinout i toto úděsné ráno. Abych se trochu utěšil, a abych si znovu připomněl, že moc boží překonává i nás samotné a náš hřích, začal jsem se ve vzpomínkách vracet k počátkům mého vztahu s mým Otcem. Tolik k možné nerosrozumitelnosti mého prvního dopisu.

Toto je poněkud nesoustavný sled mých osudů. Nejde o můj životopis, protože jsem se zde zcela programově snažil jenom o můj vývoj duševní, respektive duchovní, a jeho nejpodstatnější okamžiky, nikoli o vývoj klíčových situací životních, protože pak by tady mělo být ještě velice mnoho o tom, co se dělo před 17. listopadem. Ale protože to není většinou nijak důležité pro můj vývoj (i když, rebe reb Žiše by sem možná patřil), tak jsem to zcela pominul. Pominul jsem tady i mnoho jiného co se událo za ty tři roky po revoluci, co mělo sice nedožrnný význam, ale nemělo to souvislost.

Asi bych Vám toho měl říci ještě mnoho, ale nic konkrétního mě již nenapadá.

V Praze 28. listopadu 1992

Milost Vám a pokoj Vašemu tělu i duši, bratře faráři. Amen.

Toto je první díl mého vyprávění, kterým bych Vám chtěl vyprávět, o tom, jak se to přihodilo, že toto písní má název, jaký má. Je první neděle adventní a tohle má být tak trochu útěcha, abych se od událostí nepříjemných přenesl v mysli k dějům příjemnějším. Takže tohle je

První díl epopeje Ceplova setkávání aneb Cepi a Hospodin

Je Vám již asi zcela jasné, že toto je dokument, kterým chci vyprávět o počátcích mého mírného potýkání s Hospodinem, neboť v té fázi pro mě byl zdaleka nejdůležitější Bůh–Otec, totiž jeho existence nebo neexistence. Dříve nežli se dostanu na Národní třídu 89' (kde asi uvíznu až trochu moc dlouho), musím vyprávět o tom, jak jsem pochopil, co to je vděčnost.

Všechno začalo tím, že jsem zašel jednoho dne na kontrolu svých přišerných ledvin ke svému doktorovi. Byl jsem poněkud šokován, když jsem zjistil, že můj pan doktor je na dovolené, a zastupuje ho jakýsi Syřan (nebo někdo jiný zjevně orientálního původu, potom jsem ho už nikdy neviděl), který se radostně na mě vrhl a začal kontrolovat můj stav. Když pokračoval nějak podezřele moc dlouho, začal jsem pojmát podezření, že je něco v nepořádku. Také že ano. Okamžitě mi nařídil odjet na urologickou kliniku profesora Hradce na Karlově a ulehnout v jejich lůžkovém oddělení.

Když jsem to prováděl, nic mě nebolelo, a tak jsem si myslel, že jde o další planý poplach (mnoho doktorů se na mě snažilo najít ty nejfantastičtější choroby, včetně bludné ledviny a jiných vylomenin). Nešlo o planý poplach. Okamžitě po kontrole, mě poslali do postele s tím, že druhého dne půjdu na sál. Ležel jsem na posteli a přemýšlel jsem, co mi asi udělají. Aby se mohli porejpat v krajině močových cest a dále, rozřízli mi celé slabiny (kde jsou ukotveny svaly nohy) a kusy příslušných orgánů odeslali na testy (teprve později jsem se dozvěděl, že rodičům oznámili jako celkem hotovou informací, že mám rakovinu, a toto byla mimo jiné jenom kontrola). Ležel jsem potom v oné nemocnici asi týden. Za oknem byl nádherný květen a já jsem se nemohl vůbec hýbat. Když píšu vůbec, myslím tím vůbec. I pokud jsem hnul jenom hlavou, začalo mi to v slabínách tak bolet, že jsem okamžitě zavrhl jakékoli pokusy o rozsáhlejší pohyb. Kdykoli jsem se zasmál, rychle jsem přestal a začal pro změnu řvát bolestí (a ležel jsem na pokoji s několika nezadržitelnými šprýmaři; je zvláštní, že nejkamennější vtipy vyprávěl pán, kterému šlo z těla čtyřadvacet vývodů). Bylo to zajímavé.

Šíleně moc jsem si přál, abych mohl chodit. Zcela neuvěřitelně jsem záviděl sestřičkám, že mohou chodit. Když jsem se po týdnu ležení, doplazil v polosklonu (tak se méně napínají stehenní svaly) na záchod, jenom jsem dosedl a nemohl se půlhodiny pohnout bolestí a štěstím. Jenom málokdy jsem zažil tak intenzivní a čisté štěstí, jako když jsem o další dva dny později došel až k výtahu a telefonu a mohl rodičům zatelefonovat domů, že za tři dny pojedu domů. Za další dva týdny (to už jsem chodil bez bolestí, byť trochu kulhal), když jsem šel na kontrolu, tak jsem měl tak šílenou radost z chůze, že jsem se pravděpodobně zbláznil a došel jsem z Karlova přes Nové a Staré Město na Malou Stranu, a

přes Hrad a Dejvice domů na Hanspaulku. Pravda tato cesta mi trvala asi šest hodin a doma jsem padl zcela vyčerpán, ale strašně šťastný.

Poprvé v životě jsem si uvědomil, jak neuvěřitelně málo pro mě udělali ti doktoři a sestřičky a jak moc jsem dostal zdarma. Kdyby jste se mi zmínili i o dárci toho všeho, asi bych Vás vyhnal, ale ten pocit vděčnosti za to, že mohu chodit, ze mne již nikdo nikdy nedostal a uvědomuji si to dodnes. A dnes navíc vím, komu mohu poděkovat.

Velice určitý pocit vděčnosti ve mě zůstal a dlouhodobě ve mě hlodal. Potřeboval jsem ale dostat mocnější impuls, impuls, který by mě strčil na cestu přemýšlení samostatného. Na jejímž konci bych se mohl dostat ke klepání, hledání a prosbě. Impuls přišel a pro mě to byl stejný šok jako kdyby přišel Godot (pamatuji si, že jsem v Listopadu našel na zdi takový nápis). Dovolte mi tady uvést jeden text starý asi měsíc.

GODOT PŘIŠEL!

Sedmnáctý listopad a já

Ted' je pondělí a minulou středu bylo dvacátého osmého října. Byl to 28. říjen velice atypický, protože poslední. Všichni tak trochu přemýšleli o konci našeho státu československého. Jistě je to nutné, ale, jak pravil Seneca, tím, že je něco nutné, není to ještě automaticky správné.

Poutem velice silným a zřetelným je spojen s 28. říjnem i sedmnáctý listopad. Ted' jsem právě v televizi zhlédl televizní inscenaci páně Havlovi hry Zítřka to spustíme, která pojedná o noci z 27. na 28. října 1918 v bytě pana Adolfa Rašína. V ní, jako část Rašínova snu, byl uveden i jeden méně příjemný záběr z Národní třídy. Mně se pojednou naprosto sevřelo srdce, na žaludku se mi utvořil uzel a já jsem si s hrůzou uvědomil, jak moc to ve mě zůstalo.

Uvědomil jsem si ale také, jak moc jsem obdržel tam, pod ranami policajtů. Když jsem nedávno mamince svědčil, tak mi oponovala, že od Listopadu věří na lidskou lásku a solidaritu, protože si vzpomíná na ty desítky tisíc zářivých lidských tváří kolem sebe. Oponoval jsem jí velice matně, protože jsem si neuvědomil, že ona zahájila svoji kariéru revoluční nářky vstupem na rozjásané Václavské náměstí (protože, co Čech, to revolucionář; což je jediné, co mě utěšuje s tím, že se Vám tady zase vytahují, ale neříkám to pro svoje kvality, ale protože to bylo skutečně významné).

Já jsem takové štěstí neměl. Řekl jsem to již jednou, asi před dvěma lety, žertem, ale ted' si teprve uvědomuji, jak moc to byla pravda, že jsem totiž na Národní třídě ztratil svoji víru v lidi. Předtím jsem věřil, a dokonce jsem to někde i artikuloval, že nevěřím, že by lidé byli schopni uváženě a cíleně někomu ubližovat. Nepochybnou existenci vražd jsem omlouval afektem. Snad mi Hospodin chtěl ukázat, že jsem se mýlil, a proto mě zavedl na Národní třídu. Když jsem tento názor tvrdil, byla to ještě diskuse povýtce akademická.

Na Národní třídě mě zato bili velice konkrétně. Tam jsem přemýšlel o obecném člověku, mlátícím jiný matematický model člověka. Zde ovšem velice konkrétní policajt mlátil mě. Odpusťte, že jsem to bral velice osobně.

Tvrdil jsem již nějakou dobu, že jsem na Národní třídě pochopil, kterak je hloupé mlátit lidi do hlavy a celkově, že jsem se mnohému vyučil o násilí a jeho stupiditě. Považuji stále ránu do hlavy za nejlepší přesvědčovací prostředek, který má jedinou nevýhodu. Přesvědčí Vás celkem spolehlivě o něčem zcela jiném, a často dokonce přímo opačném, nežli Vám mělo být sděleno. Má to ale ještě jednu stinnou stránku. Samotné přesvědčení je někdy velice opožděné za prožitkem.

Teprve když jsem říkal Zuzce Pospíšilce, jak se často celý rozklepu, když mám mluvit o Národní třídě (nebo třeba ted'), a jak je to nepříjemné, došlo mi, že jsem od té chvíle věřil (abych parafrázoval pana Václava) na něco nižšího pod námi. Tak jako tento pátek jsem se ocitl zcela konkrétně v blízkosti Ducha svatého, který poletoval mezi námi v té

kapličky (míněno na Travné), tak tam bylo zcela zřetelně cítit zlo ve vzduchu. Zlo, strach, bezvýchodnost, zoufalství. Jsem si jist, že se onoho dne nad Národní třídou prohánělo velké hejno démonů a démonů. Děkuji ovšem, že mi toto vyučování prošlo tak levně, jenom s rozbitou hlavou. Halleluja!

Jsem přesvědčen o tom, že cesta k Bohu pro mě vedla skrze Národní třídu a děsím se srdcí lidí, kteří i poté nehledají Boha. Amen.

Už zase vykládám o své hrdinské minulosti, ale pro mě byla Národní třída skutečně bodem obratu a jedním z nejdůležitějších nástupních míst pro branický kostel. Byly mi tam totiž vyjasněny dva velice podstatné body: jak pak se to má s tím nenásilím a pak jak to je s mojí vírou v lidi.

Kdykoli jsem slyšel něco o Českých bratřech a Petru Chelčickém pomyslel jsem si něco o naivních šilencích a dále jsem se celou věcí nezabýval. Pokud ve mě byly jakési touhy po civilní službě, bylo to způsobeno několika celkem neorganickými pocity. Vyprávěním mého bratra o životě vojenském, které nebylo velice pochvalné pro naši, lidovou, socialistickou armádu (psal se rok 1988). Pak takovou celkem zmatečnou představou o tom, že bych se nerad učil zabíjet lidi. Asi nejpřesnější představu, co nechci dělat, ve mě vyvolaly Vlasy, film Miloše Formana. Všeobecná idea lásky, flower power, snaha změnit svět květinou. Spolu s filmem Gándhí, to pro mě byla největší škola myšlenky pasivní resistance, kteroužto ideu jsem ale nikdy skutečně nepřijal pro její zřejmou bezzubost (zkuste si představit, jak to také někteří navrhovali, pasivní resistenci proti bolševikovi v jeho nejlepších letech — 1953 například).

Suma sumárum, výsledek byl, že jsem byl celkem lehce smířený s tím, že půjdu na vojnu a nebudu zlobit. Do kriminálu bych tehdy kvůli tomu nešel.

Těsně ve chvíli, kdy jsem prošel na Národní třídě onou pověstnou uličkou, jsem měl v sobě tři pocity z nichž dva se týkají tématu: žhavou nenávist k policajtům a druhý byl hluboký odpor k násilí. Vyslovil jsem si tehdy (skutečně v té chvíli na rohu Národní a Mikulandské) v duchu větu, která mi potom dlouho zněla v uších: Jak po tomhle chceš jít na vojnu a učit se ubližovat lidem? Když jsme potom po ulicích volali, že nechceme násilí, přemýšlel jsem o této větě docela dost. Přitom jsem ale v sobě silážoval i ty chatrné zbytky právníckého vědomí, které do mě dokázala nacpat paní profesorka Slunéčková (takže jich nebylo moc), a přemýšlel jsem celou dobu o spravedlnosti a něčem a lá Norimberský proces.

Jistě si dovedete představit, bratře faráři, jaký jsem asi měl v duši zmatek. Trvalo to nějakou dobu (podstatná byla i akce, o které téměř jistě nic nevíte, Koncert pro všechny slušný lidi, byl to asi deseti hodinový koncert vsí možné hudby, na kterém vládla taková atmosféra lásky, porozumění, že jsem si to na dlouhou dobu zapamatoval; přiznávám, že to mělo mnoho společného s davovou psychózou), a když jsem byl nejvíce rozlomen, zavedli možnost civilní služby, kterou jsem přijal jako skutečné vysvobození.

Druhou věc, kterou jsem poznamenal jako důležitý objev Národní třídy, byla ta děsivá skutečnost, že lidé nejsou do morku kosti hodní a dobří. Objevil jsem se zděšením ten strašlivý podvod, který na sobě páchají „dobří lidé“, aby nezešleli ze skutečnosti, že jsou uvnitř, ve své podstatě, veliké svině. Ale o tom jsem hovořil více výše a tak se nebudu opakovat. Snad jenom jeden citát z Chestertona, který jsem tehdy neznal, poznal jsem ho až když umíral ten starý člověk:

Moderní filosof mi říkal znovu a znovu, že jsem na pravém místě, a já jsem stále pocit' oval sklíčenost i v souhlase. Uslyšel jsem však, že jsem na nepravém místě, a má duše se rozezpívala radostí jako pták na jaře. To vědění vyhledalo a ozářilo zapomenuté komnaty v tmavém domě dětství. Věděl jsem, proč se mi tráva vždycky zdála něčím podivným jako zelený vous obra a proč jsem mohl doma cítit touhu po domově. (Orthodoxie, str.103)

V tu dobu pro mě začalo i jiné významné období. K vánocům 89' dostal můj otec darem počítač od jednoho Američana. Protože je natolik neschopen psát (on je člověkem mluveného slova, a mimochodem skvělým řečníkem, bez přípravy zvládne dlouhou přednášku, navíc v angličtině, která je svěží vtípná a přesná, ale kdykoli má napsat byť i jenom stránku textu, tak k tomu musí být dokopováván týden a i tak s tím bojuje dva dny a dvě noci), začali jsme ho okupovat my s maminkou (ona překládá). Bylo mně požitkem, když jsem později zažil svoji maminku (která je již, abych tak řekl, v těch nejlepších letech), jak nadšeně pronásleduje text po obrazovce a radostně se podivuje nad novými neuvěřitelnými možnostmi, které jí počítač daroval (vůbec první práce, kterou na počítači dělala, jí trvala čtrnáct dní, ač počítala, po zkušenostech s psacím strojem, zhruba se dvěma měsíci).

Pro mě to bylo naprosté zjevení. Jak jsem znal počítače od kamarádů, tak to byly neváznuté mašiny, které bylo možno použít především na hraní her a textové editory (programy pro práci s textem) byly nerudné potvory, které moc nepracovali a jejich ovládání bylo velice těžké a, abych parafrázoval počítačový termín, user-unfriendly (nepřátelské k uživateli). Teď jsem měl na stole mašinu, která na mě přátelsky mrkala a tvářila se velice vlídně, i když anglicky (manuál k tomuto počítači a programu měl asi tři sta stran, a byl spolu s Orwellovou *The Animal Farm*, *Zvířecí farmou*, prvními anglickými knihami, které jsem přečetl). Jsem skutečně přesvědčen, že počítač je jeden z největších vynálezů, který nám byl darován. Za sebe mohu přiznat, že nebýt tohoto vynálezu, nenaučil bych se nikdy psát, protože teprve s tímto strojem jsem schopen napsat věc, kterou mohu celou přerýt a vytrhnout všechny pitomosti, které mně lezou z „ukecanosti“ zpod prstů. Také jedině počítačům vděčím za to, že umím psát jakž takž na stroji (sice jenom asi šesti prsty, ale pro moje účely to stačí), protože jinak bych se musel prodírat přes neuvěřitelné množství překlepů, které nadělám. A možná, že i on byl nástrojem (viz. níže), pomocí kterého mi bylo dáno dojít do té kuchyně v Javorníku, kde jsem dva dny po svém obrácení, podával svědectví. Všechno slouží k dobrému. . .

Nejdříve jsem ale moc nevěděl co s tím, a tak jsem si různě hrál a tápal. Na jaře 90' vyšla v nakladatelství Lidové noviny kniha pana Šimečky *Konec nehybnosti*. Na ní pro mě osobně nebyl ani tak podstatný obsah (i když velice pozoruhodný), ale forma. Je to psáno v podobě jakéhosi politického deníku. Co mě ten den napadlo a tak podobně. Tato idea se mi velice zalíbila. Napadlo mě pokusit se psát něco podobného. Protože jsem si dobře pamatoval svoje katastrofální konce pokusů o deník („... ráno jsem vstal, nasnídal se a šel do školy, pak jsem šel ze školy, pak jsem šel ven. Nic zajímavého se nestalo...“), příliš jsem nevěřil, že to nějak dopadne. Dopadlo to tak, že jsem psal asi rok a půl a skoro každý den jsem něco napsal (v podstatě v tom pokračuji dodnes). Na konci toho bylo něco přes tři sta stran strojopisu (které bych absolutně neměl šanci napsat na psacím stroji) a to jsem ještě dobré dvě stovky stran vyškrtal, nežli jsem se trochu naučil zavrhnout pitomosti.

Hrozně moc mi to pomohlo, protože jsem nad tím musel přemýšlet. Musel jsem přemýšlet nad tím, co si myslím, nad tím, co jsem objevil, nad tím, co si skutečně myslím, a co je jenom můj podvod na mě samotném, co je hezké a co poctivé. Poslechněte, když si píšete na papír před sebou, je velice těžké si lhát, je to velice těžké a vyžaduje to značně narušenou osobu, aby si lhala. Nebo alespoň v těch nejviditelnějších věcech. Výsledky byly poněkud depresivní.

Jednak jsem si odhalil několik velice nepříjemných pravd o sobě a jednak jsem našel podivuhodnou potíže s křesťanstvím. Kdykoli jsem se snažil nadefinovat si nějakou klasickou (schválně nepíšu křesťanskou) ctnost, odhalil jsem, že se moje pochopení až nepochopitelně blízko kryje s křesťanským pojetím, jak jsem mu rozuměl (a často jsem vůbec nerozuměl, jak se později ukázalo). Třeba prostota. Dlouho jsem psal o prostotě červeného vína, ale posléze se mi to začalo nebezpečně zvrátat směrem k lilíím polním („... nestarejte se, co budete jísti...“). Rychle jsem ten esaiček smazal a raději se věnoval něčemu zcela jinému.

Pak (respektive přitom) jsem objevil dva pozoruhodné lidi: Radima Selteneicha a

Danu Hofmannovou. O Radimovi teď nechci vyprávět, i když by sem patřil, ale už jsem na osmé stránce a ještě jsem ani nezačal. Jednou z cest, jak se dostat z tohoto začarovaného koutu mojí historie je právě vyprávět o Daně (a dokázal bych o těch několika týdnech napsat sto stran, aniž bych se moc zamýšlel).

Tak tedy Dana. Abych se pomocí ní dostal trochu dopředu, musím se podívat zase o něco dozadu. Totiž na mě a historii. Zabýval jsem se několika středověkými rody a jejich historií (myslím například, že jsem měl doma nejlepší genealogický rozrod rodu Benešoviců vůbec, což je kupříkladu rod Tomáše Štítného; to není nijaké vytahování se, myslím, že se tím dosud nikdo nezabýval tak podrobně a dlouho). Když jsem se hrabal v knihách ve středověku, musel jsem narazit na jednu podivnost: někteří z těch lidí, kteří tehdy žili (zdaleka ne všichni), zcela upřímně a hluboce věřili svému milému Pánu Bohu. Podivná záležitost, tohle křesťanství.

Není divu, že když jsem se zabýval křesťanstvím toliko z historie, výsledný dojem, který jsem z něho měl, byl velice historický. O reformaci jsem nevěděl téměř nic (poslední z významnějších větví Benešoviců vymřela roku 1466), akorát mi překážela v pomalu krásně evolučně se rozvíjejících majetkových vztazích české šlechty (to kvůli roku 1620 a jeho následkům). Výsledný dojem, který jsem měl z „modelového křesťana“ byl starý člověk, velice vyhublý (od neustálých postů) a na hlavě s hromadou boulí (od pokorného bití hlavou o zem — nevím, jak se mi tento muslimský prvek vklínil do českých hvozdů). Přeháním, ale ne až tak moc. Celkově to bylo cosi velice nevábného a zcela v rozporu s realitou.

Pak jsem potkal Danu. Nejprve jsem si na chmelu (před prvním ročníkem, tj. léto '89) všiml holky nepříliš ohromující výškou, ale nápadně hezké a nadměru zajímavé. Kráčeli jsem hustým deštěm do práce z pražského autobusu několik kilometrů (díky výměně směrů jsme se mohli na jeden den dostat do Prahy, vyměnit si prádlo a vzpamatovat se). Šli jsme již skoro pozdě na směnu a déšť byl z nejprotivnějších možných — hustý, malé kapky, nesmírně vytrvalý — moje maminka ho nazývá „vdoví pláč“. Bylo to nesmírně vyčerpávající, snažil jsem se frajeřit a vypadat jako by nic, ale byl jsem téměř na pokraji sil. Vedle mě kráčela Dana a doháněla mě k šílenstvím svoji neuvěřitelnou tichou vytrvalostí se kterou kráčela vpřed. Všiml jsem si jí, ale pak jsem jí v Praze zase ztratil z očí, ne tak zcela z myslí.

Z důvodů svých četných mindráků jsem se snažil navázat nějaký vztah a tak jsem pošilhával po jedné jiné holce. Dopadlo to, jak to dopadnout muselo. Tak dlouho a trpělivě mi dávala najevo, že jsem jí nesnesitelný, že to došlo (po půl roce) i mně. V celém svém tehdejší snažení jsem měl jeden dost podstatný problém. Proti mně v posluchárně (přednášky jsme měli v podstatě jenom v jedné posluchárně postavené do tvaru římského amfiteátru a seděli jsme zhruba každý na stále stejných místech) seděla jedna velice nápadně hezká holka. Pochopitelně, Dana. Když to s první holkou dopadlo, jak to dopadlo, začal jsem se opět celkem cíleně věnovat Daně. Ta mě odmrštila celkem jasně (choval jsem se ještě blbějc), ale dala mi najevo, že ji nejsem zcela protivnej, respektive, že by si přála abychom „byli přáteli“. Tak jsem se v tom celém plácal zcela zoufale. Když začal druhý ročník, tak se situace uklidnila v tom smyslu, že jsem, z nedostatku jiné činnosti, začal kamarádit (a skutečně nic víc) se skupinkou holek kolem Dany.

V této situaci bych se asi měl vrátit ke svému intelektuálnímu vývoji. Psal jsem si vesele deník, narážel na problémy s křesťanstvím, studoval kurs filosofie (u velice pozoruhodného pana profesora Slámy u nás na fakultě), trápil se svou samotou a celkem nic jiného nedělal. Pak mě jednoho dne celkem náhodou a nevědomky řekla jedna moje spolužačka (která asi nevěděla, že jsem se snažil s Danou chodit), že ti křesťani jsou stejně divní, i když chodí na práva. Tak jsem se zeptal, zdali myslí na někoho konkrétního, a ona odpověděla, že jo, ta, no, honem, jak se jmenuje, Dana Hofmannová. Mně tam na chodníku malém vypadly zuby na dlažbu.

Když jsem se o dva dny později Dany ptal, zdali je křesťanka, měl jsem pocit, jako kdybych se jí ptal znenadání, jak často spí s klukem a co jí to dává do života. Něco velice osobního, velice intimního o čem se nemluví, a taky trochu jsem se cítil jako kdybych špe-

hoval jako estébák ve výslužbě. No něco přišerného (pro pobouřené evangelické duše zdůrazňuji, že byla podzim roku 90', bolševik byl v propadlišti dějin teprve rok). Pamatuji se, že se zjevně zarazila. Asi si musela v duchu odříkat celý příběh o Petrově zapření (stejně jako, když se mi ptala moje švagrová, jaké následky na mě měla letní Travná '91), aby mně dokázala kladně odpovědět.

Jako moudrý atheista jsem jí okamžitě a po několika týdnech zaplavoval miliardami velice logicky propracovaných argumentů, agnostickými knihami (Bertrand Russell: Proč nejsem křesťanem, například) a tvářil jsem se strašně přesvědčeně a vzdělaně.

V tomto odstavci budu muset zase povídat o sobě. Na mě tu zimu a jaro (ted' už mluvíme o roku 1991) sedla děsná chandera. Najednou jsem si uvědomil, jak jsem strašně na světě sám a jak, kdyby se mi něco stalo, nebylo nikoho, kromě mých příbuzných, komu by to moc vadilo. Jak kůl v plotě je proti mně v družné společnosti. Čím déle jsem se v tom potácel, tím více jsem se choval nemožně, a tím více se ke mně lidé obraceli zády, a tím více jsem se sám sobě hnusil, a tím více jsem se v tom potácel a celé znovu akorát v ještě těsnějším kruhu, který více a více svíral. V této spirále jsem se zmítal natolik, že jsem se budil v noci hrůzou a musel jsem se okamžitě (třeba ve tři ráno) něčemu věnovat, abych na to trochu zapomněl, alespoň natolik, že bych byl schopen zase usnout. Pokud jste četli Saint-Exupéryho Malého prince, vzpomeňte si na postavu opilce. Velice moc jsem ho v té době pochopil. Ne, že bych pil (na to jsem byl moc pyšný sám na sebe), ale také jsem byl v kolotoči mindráků a průšvihů, které se v harmonické jednotě doplňovali a tvořili zcela hrůzný celek. Celé dny jsem si pouštěl Simonovy písničky, z nichž bych jako ukázkou mého tehdejšího stavu předvedl tuto píseň:

JSEM SKÁLA

Zimní den

Zasutý v hloubi prosince

Zcela sám

Zírám skrze skla oken

Za horizonty ulic

Jsem čerstvě napadlá hrouda sněhu

Jsem skála

Jsem ostrov své vlastní spásy

Postavil jsem kolem sebe zdi

Pevnost mocnou a uzavřenou

Proniknout nikdo nemůže

Přátelství vůbec nepotřebuji

Pohrdám smíchem i milováním

Přátelství působí bolest

Jsem skála

Jsem ostrov své vlastní spásy

Snad mi ani neřikej o lásce

Slyšel jsem to slovo už kdysi

Spí hluboko kdesi v mé paměti

Svoji dřimotu však rušit nehodlám

Soudím že zemřely všechny ty pocity

Sotva bych plakal kdybych dřív nemiloval

Jsem skála
Jsem ostrov své vlastní spásy
Uprostřed oblíbených knih
Ukryvá mě má poezie
Uchráněn tímto štítem
Úplně skryt ve svém pokoji
Úplně bezpečný ve vlastním lůně
Už nikoho se nedotýkám
Už nikdo se nedotýká mě
Jsem skála
Jsem ostrov své vlastní spásy
A skálu nic nebolí
A ostrovy přec nepláčou

Velice rád a často jsem se chodil obdivovat východu Slunce na Nuselák. A dost vážně jsem se zamýšlel i nad jeho okrajem. Nevím, skutečně nevím, jak moc jsem to na sebe jenom hrál, jak moc jsem se rejpal ve své póze zoufalce (jedním z mých nejoblíbenějších básníků byl odjakživa Máchá), ale moc pěkně mi nebylo a vůbec nevylučuji, že bych trochu z frajeřiny, trochu z blbosti, trochu ze zoufalství, dolů skočil. Nevím, to asi nejde posoudit, dokud bych to nezkusil. Nevím ani do jaké míry je to snaha obráceného zoufalce zhoršovat svoje předchozí zoufání si, ale fakt je, že jsem nad tím okrajem mostu skutečně prostál mnoho hodin.

Raději zpět do školy. Jednoho dne nad ránem, při semináři z ekonomie, tedy při semináři z ekonomie o středě před velikonoce, se mě zeptala: „Matěji, co budeš dělat o velikonoce?“. Odpověděl jsem, že mi něco zkrachovalo, ale jenom mě zase hryzla samota, protože jsem věděl, že nikam nejedu čistě z toho důvodu, že nemám s kým.

Tak jsem toho dne došel domů a oznámil rodičům, že jedu druhý den v šest hodin ráno kamsi na Moravu, s holkou, o které naši doma nikdy neslyšeli, do společnosti o které nevím moc, o jaké lidi vlastně jde, nevím, co tam budu dělat a vrátím se v neděli nebo v pondělí velikonoční. Dodnes obdivuji svoje rodiče, že mě s takovýmto návrhem nepřizabíli.

Když jsem druhý den ráno vstal, zjistil jsem, že můj časový rozvrh je tak napjatý, že to asi celé nestihnou. V šíleném běhu jsem se ani nepodíval z okna a nevytušil, že přes noc začalo dost kruté mrazit. Skočil jsem do svých botasek (ty už bylo možno v Praze nosit) a vyběhl do velice chladného rána (kolem páté hodiny ráno). Když jsem se řítit přestupem na Muzeu z Áčka na Céčko, rozpadla se mi podrážka u boty. Prostě žralok, který hrozil, ale myslel jsem, že vydrží, nevydržel a povolil. Doběhl jsem na Hlavní nádraží celkem včas a běžel vyhlížet Danu. Zapomněl jsem na její ne příliš časný příchod a tak jsem postával u květin a cítil se značně nejistě (s rozbitou botou). Vedle mě stál kluk s holkou a povídali si cosi o vlaku na Českou Třebovou. Tak jsem se jich se strachem zeptal, zdali neznají Danu Hofmannovou. Radostně zavýskli a prohlásili, že ano a zdali já jsem ten kluk, na kterého čekají. Řekl jsem, že ano a tak jsme se navzájem představili.

Ten kluk byl Honza Horálek a holka, kterou jsem odhadoval na značně ušlápnutou a vcelku nezajímavou bytost, řekla, že je Zuzka. Protože oba listovali v Bibli, vytušil jsem, že jsou oba také křesťané (i když jsem si v té chvíli ještě naplno neuvědomil, že to bude křesťanská akce). Tak jsem se jich zeptal, co studují. Nastal jeden z největších šoků mého života, když ten kluk prohlásil, že studuje matfyz. Skoro se mi chtělo zvolat, cosi ve smyslu: „Ale to by jsi měl vědět něco o logice, tak jak můžeš být křesťanem?“ Pak přišla Dana a my jsme si začali s Honzou povídat, jedouce vlakem.

Povídat. Já pro to raději většinou používám středověký termín hádat (tedy, je řeč o učeném hádání, nikoli o hádce). Jízda na Travnou je dlouhá a tak jsme začali v půl

sedmé ráno na Hlavním nádraží v Praze, pokračovali po příchodu na Travnou a skončili ve dvě v noci. Toho prvního dne mi Honza vyložil, co to je evangelium. Zcela nedávno mi řekl, že z toho měl zcela zoufalý pocit, protože si myslel, že ve mě nezakořenilo vůbec nic. Pro mě je to velice významným svědectvím toho, že nesmíme dát na pocity. Já jsem sice nesouhlasil (jsou lidé, jejichž víra je ze slyšení; já nemám to štěstí, moje víra je z hádání), ale alespoň jsem si zlehka pamatoval, co si ti potrhli křesťané vlastně myslí.

Zcela jistě to ale nebylo nejdůležitější, co mě na Travné potkalo. Daleko více nežli rozumování o Pánu Bohu mě zaskočila láska. Láska agape, která byla zcela všudypřítomná, a zcela konkrétní. Nebyl to žádný pocit, ale neustále přítomný postoj všech přítomných. Byl jsem členem turistického oddílu, a proto vím, že jsem nebyl až tak zaskočen společenstvím, protože to jsem znal. Ale zde bylo něco více. Velice silná atmosféra vzájemné pomoci a ochoty dělat něco pro druhého. Co mě ale daleko více šokovalo bylo, že jsem touto „atmosférou“ byl zcela změněn i já.

Naučil jsem se několik věcí. Když něco dělá skupina lidí, platí pro mě podobnost o vynětí trámu z oka napomínajícího. Když něco dělám, tak to dělám, protože to chci dělat. Zdáli někdo jiný také pracuje, to mě až tak nemusí zajímat. Naučil jsem se trochu onomu vznešenému sobectví, které se nezajímá o ostatní, ale jenom o sebe a na sobě hledá především to, co je třeba napravit, a ne to s čím bych ohromil druhého. Naučil jsem se hodně o pokoře.

Ale nejdůležitější nebylo, samozřejmě, intelektuální poučení, ale šok z toho, že jsem také já změněn. Já jsem člověk od své povahy zcela mimořádně líný. Najednou jsem zjistil, že se zcela vášnivě držím své lopaty a nedal bych ji za daleko snáze ovladatelné hrabíčky. Pojednou jsem pocítil záchvěv toho, co přišlo v létě, kdy jsem se téměř popral s Pavlem Řežábkem o krumpáč.

Když Danka (stará se o kuchyni) poprosila o lidi na umytí nádobí, přihlásilo se jich pravidelně a okamžitě více nežli jich bylo potřeba. Když jsem viděl (zase!) Danku, jak bere schody po třech, jenom aby stihla poděkovat Hospodinu za oběd, který právě uvařila, musel jsem uznat, že to asi bere velice vážně. Já vím, ony to jsou naprosté prkotiny, ale takovéto prkotiny mě jedině přesvědčily, že ti křesťané mají něco více, nežli mám já. Že to je cosi velice touhyhodného (to je krásné slovo, že?).

Bylo to velice zajímavých pět dní. Poprvé jsem tam poslouchal taizéácké písničky. Bylo tam mnoho i docela neobyčejných krásných zážitků. Stáli jsme po půlnoci na malé lesní mítině, zpívali Laudato si, nad námi zářili nízké zimní hvězdy, kolem nás závěje sněhu a já jsem snad poprvé pocítil, komu poděkovat („... díky za hvězdy, planetu Zemi, díky za chvíle, kdy dobře je mi, za přírodu, když všechno vzkvétá, moře, hory, za krásu světa. . .“). Nic, co by šlo artikulovat, ale jenom to ve mě zůstalo jako nepochopitelně krásný okamžik.

Poprvé jsem viděl evangelické bohoslužby a zase jsem zaznamenal, že to ti lidé berou vážně (promiňte, katolíci, ale u Vás jsem cítil jenom dobrou show; neříkám, že to neberete vážně, ale to je jako s tím Bohem v anglikánské církvi — on neřekl, že tam není, ale toliko se s ním neseťkal; a já jsem navíc nikdy ke katolíkům do mládeže nechodil). Poprvé jsem potkal velice zajímavé lidi, Honzu, Štěpána, Zuzku Pospíšilkou, Jardu Hojnýho i živého faráře Adolfa (to ne, že bych slyšel báje o farářovi Adolfovi, ale nikdy nezapomenu na ten šok, kdy jsem zjistil, že je možné být farářem, a přitom být velice živým, nikoli jenom plyšovou postavou u oltáře; o vás, bratře farářů, jsme v té době ani nevěděli, že existujete).

A ještě jedna věc byla velice důležitá. Poprvé jsem se tam seznámil s real křesťany (tu jejich realnost tak zdůrazňuji proto, že pro mě do té doby byly čímsi zcela nereálným nebo surreálným). Samozřejmě, že jsem zaznamenal Honzu Horálka. Jeho Jany jsem si ani tak nevšimnul, to až později, tehdy jsem ji stále ještě vnímal jako jeho příslušenství. Naopak, nejdříve jsem si všiml Lenky a pak teprve Michala Jungmanna, a až do pozdního září jsem si myslel, že jsou brácha a ségra, čímž jsem málem způsobil strašný trapas. Jako velice světlý bod si vzpomínám i na Petra Slámu, překládajícího velezajímavé povídky o Obnovené jednotě bratrské, který ale potom zase zmizel z mého obzoru a objevil se až zase velice zeměřesně o vánocích (viz. níže; od té doby jsem ho zase neviděl).

Když jsme jeli domů, a opět, bylo to něco kolem deseti hodin, četli jsme si první díl Narnie.

V Hradci Králové na nádraží. . . Ne, nejdříve zde musím zaznamenat, jak nenávidím nádraží. Skutečně je nemám rád, protože z nich přímo čpí všechno špatné, co je na světě: na prvním místě samozřejmě samota v davu. Tak tedy, právě na nádraží, která tak z duše nenávidím, na nádraží z nejzoufalejších, v Hradci Králové (ono je takové moderní, a jak je velké, tak je snad ještě více odlidštěné, nežli možno) jsem se zahleděl z okénka a prohlásil jsem sám k sobě hlasem velice nejistým: „Hmm, tak Bůh existuje.“ Okamžitě se ale ve mě ozvalo moje lepší (?) já a úplně zařvalo: „Co blbneš, seš přeci racionalista. Nenecháš se chytit na jedno přátelský slovo.“ Možná, že bych sám sebe ještě ukecal a na celou záležitost zapomněl, ale najednou se něco stalo. V té chvíli, kdy jsem přiznal, že Bůh existuje, ze mě spadly všechny pocity osamělosti, zoufalství, deprese. Od té chvíle nevím, co je to spát špatně, co je to mít špatné sny. Když jsem si později poprvé četl Osvobození, byl to sice veliký šok a zpočátku to nebylo skutečně nic příjemného, ale ani na vteřinu jsem si nemyslel, že to je podvod, nebo že to je trochu moc. Jak bych mohl pochybovat o osvobození, když jsem ho sám prožil?

I když . . . Ale tím se již pomalu dostávám k dílu druhému své epopeje a tak s tímto dopisem raději končím, protože když už nemám co napsat, tak nic psát nemám.

Shalom

Matěj

Pokoj Vám a radost na cestě po které kráčíte, bratře faráři, a září jasného světla ve které neminete cestu, kterou je náš Pán, Ježíš Kristus.

Na konci minulého dopisu jsem končil slovy: I když. . . Bylo to vyjádření pochybnosti nad tím, zdali jsem byl skutečně neschopen pochybovat nad možností vysvobození, když jsem ho sám zažil. Toto je dopis o tom, jak jsem zápolil se svým rozumem, jak jsem zápolil se svoji pýchou. Nazval bych ho

Díl druhý epopeje Ceplova setkávání aneb Cepl a Ježíš Kristus

To, že jsem nepochyboval je totiž veliký zázrak. Víím, velice dobře, z vlastní zkušenosti, že zázrakům vůbec není nutno uvěřit: I když mi Hospodin tak úžasným způsobem ukázal svoji moc, přesto jsem v něho nevěřil.

Zde musím zdůraznit rozdíl, který zcela jistě znáte, bratře faráři, ale nevím, jestli ho znáte i pod rozdílem v termínech: Věřit *na* Boha versus Věřit *v* Boha (nebo také věřit Bohu, dokonce prý i věřit Boha). Jistěže znáte citát z Jakubovy epištoly 2,19:

Ty věříš, že jest jeden Bůh. Dobře činíš. I d'áblovéť tomu věří, a však třesou se.

Podle mého vypráví o rozdílu víry *na* Boha (věřím, že existuje jakýsi Bůh; dobře, možná věřím i tomu, že je to Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův) a víry *v* Boha (Věřím v Boha, *mého Otce* všemohoucího). Ta víra, že se to i mne nějak týká, že kvůli *mojí* hříšnosti, on seslal svého syna, atd.

Sám jsem si těžko připouštěl to, co se vlastně stalo. Velice rád jsem si tehdy četl povídku od Čapka Šlépěj II., kde stojí mimo jiné:

... jsou ti snad letky k tomu, ... abys letěl až do prázdna a bavil se tam prostorem či chladil si prsa nicotou? Kdybych já poznal zázrak, byl bych zachráněn; kdybych našel pravdu, jakž bych se jí silně nedržel! ... Kdyby k tobě promluvil sám Hořící Keř, nespasil by tě. Ale máš oči plamenné a poznal bys boha v keři i v kopřivách, kdežto já jsem slepý a hmotný a neumím vidět zázraky.

Ach, tobě schází egyptské zajetí, abys mohl být vykoupen věrou; ale kdo by tě mohl spoutat, letmý a bezbožný duchu?

Cítil jsem se velice romanticky, posmutněle, výlučně a vyloučeně, myslil jsem, že asi nemohu být spasen, neboť jsem přihlížel zázraku na vlastní duši a přece mě to neobrátilo. Trochu jsem z toho byl zoufalý, trochu jsem se kochal svoji silou, se kterou jsem dokázal vzdorovat tomu podivnému Bohu, který mě sice zachránil, a možná i stvořil, ale nemá mně přece co kecat do „*mejch*“ věcí. O něco později, tedy na podzim, když jsem byl již za branou, jsem o tom napsal báseň:

FILIPSKÝM 2,10

Pláň do nedohledna široká,
kde nic není,

ani tráva,
ani list,
ani zvíře,
ani pták,
jenom
milióny a miliardy lidí.
Stojí tam se srdcem pokorným
a nadšeným,
plným obav i víry hluboké,
stojí tam
a hledí
s láskou a bázni v srdci,
na Slávu Pána svého.
Celým davem proběhlo radostné zachvění
a milióny a miliardy
kolen poklekají
a milióny a miliardy
jazyků vyznávají,
že Ježíš Kristus je Pán.
Stojí tam sám,
plný obav,
nejistoty,
strachu a
vzpoury.
Stojí tam sám
a sám se chvěje odporem
nad miliardami skloněných zad.
„Jak malý a ubozí jsou tiito lidé,
jak veliký jsem proti těm,
kdo zde žebrají o milost,
jak hrdý jsem ve své osamělosti,
ve své jedinečnosti,
jenom já sám jediný
dokážu vzdorovat návalu nicoty.
Pane, i když jsi mi tedy stvořil,
i když jsi mi vdechl MŮJ život,
přece nejsi mým Pánem,
jenom já, sám,
si řídím tento svět,
i kdybych byl ovládán,
přesto se rozhoduji sám.“

Pohlédl kolem sebe,
a hledal zoufalství,
nalézal jenom vděk a naději,
hledal nenávist,
a nalézal jenom lásku.
Skutečně nemohl zabránit,
aby mu
z duše nevanul
chlad samoty a nezávislosti.
Dopad jeho kolen duněl do dálí.
Pane,
děkuji,
že i pro mě, žráče,
nenasytníka,
vzpurného,
že i pro mě,
máš připravený pohár víry,
lásky,
naděje.
Děkuji.
Amen.

Právě tehdy jsem tvrdil, že křesťané jsou jako invalidé opírající se o hůl. Je možné, že oni jsou tak bezmocní, ale já jsem přece zdravý, proč bych se měl já, zdravý, opírat o berli? Bohužel právě krátce před první Travnou se mi dostala do ruky kniha, která na mě měla velice špatný vliv, protože mě v těchto a jiných pitomostech podpořila, Pascalovy Myšlenky. Já nevím, jestli to tak špatně myslel, možná jsem tomu špatně rozuměl, ale ta kniha na mě měla značně devastující vliv. Zapamatoval jsem si z ní totiž vlastně jenom dvě myšlenky, které s dovolením ocituji:

Zkoumejme tedy tuto námitku a řekněme si: „Bůh jest nebo není?“ ... Zvažme zisk i ztrátu, řekneme-li: hlava, Bůh jest. Uvažujme o těchto dvou případech: vyhraje-li, vyhráváte všechno; prohraje-li, neztrácíte nic. Vsaďte tedy, že jest, bez váhání.

Když jsem si toto přečetl, nebyl jsem si vůbec jist zdali, při vší mé toleranci (myslel jsem tehdy), nebylo by zapotřebí neprodleně zavřít všechny křesťany do blázince. O pitomosti křesťanství mě přesvědčila ještě více jiná idea, o pár stránek dále:

Ano, ale mám ruce spoutány a ústa němá: nuťte mne vsadit, a nejsem na svobodě; nepolevíte mi, a jsem z těch, že nemohu věřit. Co tedy mám učinit?

—
To je pravda. Ale ... ti lidé (totiž křesťané) znají tuto cestu, kterou byste se chtěli dát, a jsou vyléčeni z choroby, z níž se chcete vyléčit vy. Držte se toho způsobu, jímž začali oni: toho, že konali vše, jako by věřili; žehnejte se svěcenou vodou, dávejte na mše atd. Zcela přirozeně vás to přivede k víře a *zpřítomí* vás.
— Ale právě toho se bojím. — A proč? Co můžete ztratit?

Divíte se mi moc, bratře faráři, že po přečtení těchto dvou pasáží, jsem ke svému středověkému pohledu na církev, přidal ještě něco psychiatrie? Divíte se mi moc, že jsem se zařekl, že už jako nevěřící nevstoupím do kostela (což jsem skutečně dodržel; branický kostel byl první, kde jsem potom byl, nepočítaje kantýnu v Javorníku, jako improvizovaný kostel, ale tam už jsem stejně podával svědectví)? Byl jsem si celkem jist, že skutečně kdybych chodil do kostela rok, modlil se (tedy, tehdy jsem tomu rozuměl tak, že bych nahlas odříkával modlitby), přijímal svátost Eucharistie (tento termín tu je, abych naznačil neuvěřitelnou změt', kterou jsem měl v hlavě), atd. atp., určitě bych byl za rok tak zpitomělej, že bych tvrdil, že věřím. Skutečně Vám připadne až tak podivné, že mi křesťanství připadalo jako hrozná pitomost?

Ptáte se tedy, co se dělo v té třetině roku mezi dvěma Travnými, že jsem neprchl do světa, ale ocitl se tam, kde jsem se ocitl? Inu, za to může kurs etiky na naší fakultě. V něm jsme se dostali nějak k predestinaci a pan profesor Sláma nám vysvětloval, co si o tom kdo myslel. Pochopitelně, že jako jedna ze základních postav figuroval v celé věci sv. Augustin, jakožto zastánce predestinace (a vůbec netvrdím, že tam byl zařazen správně; a stále si nejsem jist, že vím, co to ta predestinace vlastně je). Díky vzájemné interakci mně zcela nepochopitelného pana Pascala (to snad není ani možný, že by někdo mohl tvrdit s vážnou tvář takovou pitomost; to jsem musel nějak špatně rozumět) a mně zcela neznámého pana Augustina, jsem si přečetl svoji první teologickou studii. Augustinův spis O milosti a svobodném rozhodování in Svět Blasie Pascala. Augustin mě upoutal. Rozhodl jsem si, že si od tohoto podivného brouka přečtu něco dalšího. I vešel jsem do Kalicha a optal se, nemají-li co od Augustina. Teprve teď si uvědomuji, jak to byla šílená otázka, ale oni od Augustina něco měli: jeho Vyznání.

To byla kniha, kterou jsem potřeboval. Silně intelektuální, ale zároveň upřímná a vyprávějíci svědectví o Boží lásce. Ten člověk vypráví o stejných problémech, jaké mám já. Není možné, že to co našel on je vskutku odpovědí na tyto otázky? Musel jsem působit poněkud komicky, když jsem ležel na pláži na Slapech a četl jsem si Confessiones napsané v 5. století po Kristu. Každý večer jsem byl o něco více spálený a seškvařený na zádech, protože jsem vůbec nelezl do vody, pokud jsem tam nebyl zahrán násilím. S bráchou jsem vedl dlouhé neplodné diskuse, ve kterých jsem se ke své hrůze znovu a znovu ocital v posici člověka, který bránil křesťanství. A přitom jsem ho měl stále za záležitost bandy šilenců a davové psychosy!

Stav, ve kterém jsem se v té době nacházel, jsem nazýval chvílkový trapismus. Byly chvíle, kdy jsem si říkal, že by bylo krásné, být tak přiblblý a šťastný, být jako ti trapisté, o kterých nám vypravoval bratr Rajmund v přednáškách kanonického práva, být tak střelený, že bych celý život s nikým nemluvil a byl zavřený v klášteře a modlil se ke svému Bohu. Pak jsem se zase „vzpamatoval“ a na všechno se vykašlal.

Mělo to několik nevýhod: když jsem se ve svých nejtrapističtějších okamžicích pokoušel modlit (a nemyslím si, že tyto modlitby měli mnoho společného s křesťanstvím, protože to bylo jedno velké násilí a úlet), bylo to jako bych pronášel, abych ocitoval titul slavné Loosovy knihy, Řeči do prázdna. Často mě pronásledovala historka o tom šnorerovi, který se stal rabínem.

Jeli ve voze chudý židovský šnorer (žebrák) a bohatý rabín. V tom je přepadli loupežníci. Oba byli okradeni o všechno, co měli, strašlivě je zmlátili, rabína odvěkli do neznáma a ubohý šnorer tam ležel polonahý, v bezvědomí a kolem něho hromada knih a rabínovy slavnostní šaty, které loupežníci nechtěli ukrást, protože by se těžko prodávaly.

Ráno ho tam naši vesničané z vesnice, do které mířil rabín. Protože byl stále v bezvědomí, tak zhodnotili situaci a došli k závěru, že to je jejich rabín. Tak ho odnesli do vesnice a tam ho léčili a ošetřovali. Týden ležel ubohý šnorer, nyní rabín, v bezvědomí a probral se až další neděli s tím, že je rabínem, ačkoli sám nejlépe věděl, že to je podvod, protože on neví o řemesle rabínském ani to nejmenší.

Kdykoli ale prohlásil, že nic neví a ničemu nerozumí, obdivovali se mu ještě větší zástupy Židů a tím více chtěli ho za svého rabína. Prohlásil, že ani neumí číst, a že talmudu vůbec nerozumí, a musel násilím lidi zvedat, když začali padat na kolena před jeho pokorou. Začal si pomalu zoufat, ale pak si řekl, že alespoň užije legrace, dokud jeho ovečky (nevím, zdali se tohoto termínu používá i v židovské obci) nepochopí, že skutečně ničemu nerozumí. A po tu dobu, nežli jim to dojde, se bude mít dobře jako rabín v bohaté obci.

Příští týden, při šábesu, odsloužil bohoslužby po paměti, jak si je pamatoval jako divák. Talmud držel hlavou dolů, ale nějak to dopadlo. Pak seděl doma a koukal do bible a nerozuměl vůbec ničemu. V tu chvíli ho napadla myšlenka, která ho velice potěšila: Kde má důkaz, že tomu ostatní rabíni rozumějí? Co když také jenom tak sedí a koukají do talmudu, který mají hlavou dolů a přitom jsou mimo? Seděl tedy v bes hamidrešu (studovně) a koukal do talmudu.

Když tak seděl nad knihou několik let a ničemu nerozuměl, byl skutečně osvícen a najednou všechno pochopil. Hebrejsky porozuměl, moudrost talmudu prohlédl, i kniha Zóhar, která skrývá nejsvětější tajemství, se mu stala blízkou. Stal se největším ze všech rabínů, kteří kdy učili Izrael v šecchině.

Napadl mě tehdy zcela šílený nápad. Co když ti křesťané tomu také nevěří, ale jenom sedí nad Biblí a ničemu nerozumí? Chápu jako veliký Boží dar, že jsem v tu dobu *nechodil* do kostela. Víím, díky tomu, že víra skutečně není z modlení, nebo pravidelného chození do kostela, ale že je to dar, který si vůbec nezasloužím. Je to stejné, jako později křest v Duchu (nebo i teď křest vodou). Nejdříve jsem si vybudoval sérii různých námitek a pochybností, abych pak s úžasem zjistil, že všechno proběhlo úplně jinak. Pán Bůh je skutečně skvělejší, a přichází ke každému z nás podle toho, jak je potřeba.

Mimochodem, když jsem teď popaměti sestavoval ten příběh o šnorerovi rabínem, nikdy jsem to neviděl napsané, tak jsem si uvědomil, že to je v mnohém pravda. Pokud jsem pochopil, Hospodin si vybírá do služby především ty, kdo vědí, že nic neumějí a kdo přesto vyjdou s vírou, že

Nepotkala vás zkouška nad lidské síly. Bůh je věrný: nedopustí, abyste byli porobeni zkoušce, kterou byste nemohli vydržet, nýbrž se zkouškou vám připraví i východisko a dá vám sílu, abyste mohli obstát.

Možná se ptáte, proč Vám tohle všechno píšu. Možná se ptáte, proč Vás zavaluji svými vzpomínkami na všechny možné pošetilosti, kterých jsem se dopouštěl. Sám si tím nejsem tak úplně jist. Ale myslím si, že je to, tak trochu, součástí terapie. Možná, že právě dnes jsem konečně dopsal mě kdysi tak děsivý verš z Jana 8,31n: „Tedy řekl Ježíš těm Židům, kteříž uvěřili jemu: „Jestliže vy zůstanete v řeči mé, právě učedníci moji budete. A poznáte pravdu, a pravda Vás vysvobodí.““ Možná je to součástí terapie, kterou jsem si předepsal. Možná jsem se přestal bát pravdy a tak ji mohu a chci sdělit svým bratřím. Protože pravda, pokud ji člověk dostává ze sebe pod vlivem lásky Boží, pod kterou ji dokáže nejenom snést, ale i podívat se jí přímo do očí, taková pravda skutečně léčí. Možná, že moje překvapení nad tím, co všechno dokážu přiznat Vám i sobě, je právě to, co mi ukazuje moji bídu i moji naději. To není žádné bolestné sebetrápení, ale radostný pohled nad všemi pitomostmi, které jsem provedl, a které mám za sebou. Obávám se, že mnoho jiných, i podobných, pitomostí ještě provedu, ale doufám, že mě před nimi Pán Bůh ochrání.

Tak se konečně dostávám na Travnou — léto 91'. Byla to velice zvláštní akce. Možná víte, že se tam rozšiřuje dům asi na trojnásobek, aby vznikl tzv. Domov setkávání, tj. místo, kde by se mohli setkávat invalidé a lidé postižení s námi, lidmi „normálními“. Farář Adolf nám vyprávěl, že největší potíž, kterou mají lidé handicapovaní je naprostá odtrženost a samota. Nejvíce ze všeho, snad i více nežli vozíčky, potřebují společnost lidí. I když ty vozíčky jsou také velice mocnou pomocí k tomu, aby mohli žít více venku na ulici.

Za stávajícím domem je tedy staveniště. Ještě za tímto staveništěm začíná vysoká skála. Mezi touto skálou a vlastním staveništěm stojí vysoká betonová zeď. Skála je prameništěm několika menších potůčků, které hrozili zcela tuto betonovou zeď podmáčet. Mezi skálou a zdí bylo třeba tedy vykopat větší prostor, odvést vodu, která za zdí stála ve výši asi půl metru a položit drenážní trubky.

Byla to těžká a nepříjemná práce, ale měla mnoho výhod. Například jsem mohl velice názorně vidět, že se cosi děje. Byly tam totiž v podstatě dvě práce: kopat krumpáčem a nakládat vykopané lopatou. První nesmírně těžká a druhá relativně lehčí (ne o mnoho). Bylo tam místo jenom pro dva lidi a tak jsme tam byli zalezlí my dva s Pavlem Řežábkem (z nuselského sboru) a kopali jsme. Vyvinula se tam velice prazvláštní atmosféra: začali jsme se téměř hádat o to, kdo bude mít krumpáč, a kdo se bude flákat u lopaty. Bylo to ovšem přesně naopak, nežli bych předpokládal ještě týden před tím: když si člověk odešel na záchod, třeba, mohl si být jist, že nalezne druhá u krumpáče a jemu zbude jenom lehčí lopata. A já člověk líný, jsem se jednou málem porval o krumpáč. Velice zvláštní.

Druhá výhoda byla ale ještě větší. Spočívala v tom, že jsem byl celý týden s jedním klukem a mohli jsme si povídat o Pánu Bohu. Vedli jsme jeden nekonečný rozhovor: Pavel je snad ještě větší diskutér nežli já a Honza, jestli je to vůbec možné. Daleko méně to bylo učené hádání a daleko více jsem poslouchal, o co jde. Poslouchal jsem Pavla přes den a večer jsem naslouchal společným modlitbám a přemýšlel o tom, zdali tito, prokazatelně duševně velice čilí lidé, jsou skutečně takovými šílenci za jaké jsem je měl.

14.VIII.1991, tedy ve středu, připravila Zuzka Pospíšilová (z Černošic, sbor radotínský) taizáckou modlitbu (ten spelling — taizéáckou? asi prostě nevymyslím). Sedli jsme si do místnosti, kde jsme normálně jedli a dělali všechny ostatní programy; ale sedli jsme si na zem, zhasli a jenom v záři svíček začala Zuzka se Štěpánem (student teologie z Ostravy; oba dva moc hezky zpívají) zpívat velice krásný chorál. Postupně se přidali všichni. Vypíšu Vám slova:

Před Tebou, Pane, temnost ztrácí sílu svou,
noc odchází a den jasně září.

Seděl jsem tam na zemi a vůbec jsem nechápal, co se to děje. Seděl jsem, poslouchal jsem modlitby i písně a najednou mi došlo, že kdekoli se sejdou dva anebo tři v mém jménu, tam jsem já uprostřed nich. A tu jsem věděl, ani ne cítil, ale věděl, že tady s námi v místnosti je živý Bůh! Světa Pán a Stvořitel mě, všech těch pozoruhodných lidí kolem, hrocha, střevlíka i Slunce a mravenců, kráčí po této místnosti! Ted' kráčí ke mně a chce být navždy se mnou. Ne, neměl jsem žádné vidění, ale vůbec jsem ho nepotřeboval (tedy to vidění). Věděl jsem, že když budu jenom minimálně upřímný sám k sobě, tak musím přiznat, že to vím. Když mně to konečně došlo, tak jsem si řekl, že pokud toto beru vážně, a s úžasem nevýslovným jsem si uvědomil, že beru, měl bych to říci nahlas a to nejlépe ted'. Byli jsme u přímlov (kdokoli pronese nejlépe velice krátkou modlitbu a všichni se k němu přidají velice krat' oučkým chorálem, například jedním z nádherných Kyrie eleison; u chval je zase nespočetně chorálků na Halleluja) a já jsem ke svému neskonalému úžasu hlasem zcela jasným a zvučným, a co hůře, klidným pronesl: „Pane, smiluj se nad Jugoslávií; dej, prosím, svůj pokoj do jejich srdcí. Amen.“ Slyšel jsem zcela slyšitelně, jak vedle mne Dana nadskočila radostí. Ale mně ještě stále nedošlo, co se vlastně stalo.

Ihned po této modlitební chvíli jsme šli spát a já jsem se zcela samozřejmě pomodlil před spaním za pokojnou noc a za vedení pro další den. Ale stále ještě jsem si neuvědomil a nepřiznal do hloubky, co se stalo. Ráno jsem vstal a věděl jsem, že to skutečně vstal někdo podstatně jiný, nežli vstával ze stejné matrace včera (ono když je v domě sto dvacet lidí, tak se spí leckde). Jako čilá ryбка jsem naběhl na ranní modlitební a skutečně s gustem jsem se pomodlil. Ale stále jsem si říkal, cosi o jakési náladě, něčem přechodném, o něčem co pomine, stále mi nedocházelo, co se stalo (já vím, že to je neuvěřitelné, ale je to tak). Vycházeli jsme z modlitebny (to je tam taková místnost vedle kuchyně) a Dana se ke mně otočila a se zářivým úsměvem a povídá: „Tak tě vítám mezi

námi šilenci!“ Zasmál jsem se a odpověděl, že ještě nevím, zdali je to skutečně tak. Nežli jsme vyšli dvě patra na snídani, tak jsem si to douvědomil a prožil s konečně ten největší šok, totiž, že já, člověk racionalistický, odevzdal jsem svůj život Ježíši Kristu.

Nevím jistě, jestli jsem si to myslel, nebo mi to došlo až později. Například to, že jsem přijal Ježíše Krista i jako Pána, jsem si uvědomil, až když jste se mě na to ptal. Já to bral do té doby jako samozřejmost a plně jsem si neuvědomil důležitost části Creda: „... Ježíše Krista, Syna jeho jediného, *Pána našeho...*“ Spíše jsem přemýšlel o spasení a ne o životě vezdejší. Taky jsem zcela nemetodisticky poznal hloubku svých hříchů až teprve po tom, co jsem uvěřil, že mi byly odpuštěny. Skutečně vítr, kam chce věje, a hlas jeho slyšíš, ale nevíš odkud přichází, a kam jde. Takt' jest každý, kdo se z Ducha narodil. Ale přesto vím, že ten starý člověk umřel 14. srpna 1991 někdy kolem půl jedenácté večer. Já vím, že je to směšné, ale u mě to tak je. *Halleluja!*

Před rokem jsem kdesi (asi na oněch památných Kristýniných narozeninách) řekl, že poté co jsem uvěřil, je to takový divný, protože všechno je úplně jiný, přestože všechno je úplně stejný. Je to strašně krásný, že navzdory své pýše, lásky k sobě a ke své moudrosti, jsem byl přemožen Boží dobrotou.

Tak to je celá historie o smrti a vzkříšení Božího syna Matěje Cepla, který vyšel hledat ovečku a obdržel celé království.

Shalom

Matěj

I když jsem stačil nasbírat několik velice nepříjemných zkušeností s psaním dopisů, přesto si myslím, že dopis je nejlepší formou „teologické“ rozmluvy, alespoň pro mne (ta nepříjemná zkušenost: ze zbabělosti jsem se snažil urovnat jakousi osobní záležitost omluvou dopisem místo osobní rozmluvy a dotyčná osoba pak předpokládala, že ji mám za poloblbečka, i když to má k pravdě asi tak blízko jako datle k tuleňům). Předpokládám, že ani Vám, muži pera, nebude dopisování na obfíz a tak mi dovolte pokračovat.

Nejprve se Vám musím omluvit za to, že jsem nakonec podnikl konečné rozhodnutí bez rozmluvy s Vámi, i když jsem Vám to v minulém dopise tak trochu sliboval. Ale hlavním obsahem, mého dopisu bude, možná pro Vás paradoxně, něco jiného. Nelekněte se hned zpočátku, když Vám budu vyprávět zážitek starý něco méně než půl roku (ano, zde se asi poněkud dostávám na pole Vámi tolik zatracovaných zážitků).

Celý příběh se odehrává v pátek a sobotu svatodušní, ale měly dlouhou předeheru, kterou musím vložit nežli se dostanu k podstatě celého dopisu. Když jsem tento příběh vyprávěl některým svým bratřím a sestrám, použil jsem pro něj titul:

Díl třetí epopeje Ceplova setkávání aneb Cepl a Duch Svatý

Vy již znáte základy dílu druhého (tj. Cepl a Kristus, nebo Cepl a znovuzrození) a ještě jsem vyprávěl několika lidem vyprávěl díl první (Cepl a Bůh–Otec, co tomu předcházelo). Toto je díl třetí.

Poprvé jsem se seznámil s termínem *křest v Duchu* skrze krásnou příhodu. Byl jsem na Kristininy narozeninách minulý rok v říjnu a tam jsem si poprvé pořádně všimnul sourozenců Bedrníkových. Jednak oba dva o něčem prohlásili, že je to „dost dobrý“, kteréžto adjektivum se mi nesmazatelně vrylo do srdce, a jednak jsem s Tomášem hrál ping-pong. To by ještě nebylo tak úplně důležité, ale on právě při tom pronesl jednu pro mě (a pro něj možná také) hluboce památnou větu. Během hry si povídal s Pavlem Křivohlavým (kterého jsem tam také zaznamenal poprvé) o čemsi a celý proslov (už nevím o čem byl) korunoval větou: „Víš, já nemůžu vydržet ten debilní charismatický úsměv.“ Pak zcela ztuhnul a vykřikl zoufale směrem ke mně: „Jé, promiň, Matěji.“ Tak jsem se dozvěděl, že existují nějakí charismatici, a že jsem řazen mezi ně. Nezaváhal jsem ani vteřinu a zeptal jsem se, co to takový charmatik, za kterého mě pokládá, vlastně je. Cosi zmateně zablakotal a dále jsme se o celé věci nebavili.

Ještě jedna důležitá věc se stala toho večera: vyprávěl jsem velice zmateně o tom, jak jsem uvěřil, a při té příležitosti jsem také prohodil, že je to velice zvláštní: Od té doby, co jsem uvěřil, je všechno úplně jinak, a přece je všechno vlastně úplně stejné. V té chvíli vedle mě přímo nadskočila radostí a souhlasem pomenší holka, která se ale zdála být starší než já: Míša Bedrníková. Snažil jsem se, mimo jiné, do tohoto dokumentu zakomponovat i všechny příchody nejdůležitějších osob na scénu. Tak toto byla chvíle, kdy jsem si uvědomil existenci Míшы, stejně jako při tom ping-pongu jsem si uvědomil existenci jejího bratra. Ale u některých lidí se mi jejich příchod ani při nejlepší vůli nepodařilo. Třeba u Jany Blažikové (asi to bylo na některé Travné), nebo jestli jsem si poprvé všimnul Kristýny v mládeži, daleko později v Lštění nebo právě na těchto narozeninách. Nevím. Ale zpět k mým pochybnostem a otázkám o charismatických, které následovaly po těchto narozeninách.

Ptal jsem se následně i jinde, co to vlastně jsou Ti charismatici. Polovina lidí na mě téměř zavrčela cosi o fanatismu a nenávisti k rozumu, druhá skupina mi velice nadšeně začala vysvětlovat cosi o jakýchsi podivných duchovních darech, ale jinak jsem se nedozvěděl více. Když jsem se jich na to zeptal trochu důrazněji vyrazil jsem z nich zmínku o druhé kapitole Skutků apoštolských. Tak jsem si ji tedy přečetl a nebyl o mnoho moudřejší.

O trochu více jsem se dozvěděl, když jsem byl společně s Horálkovými (tedy s Honzou a Janou Černou) a s Pavlem Řežábkem u Horálků na Jižní Moravě, v Javorníku. Hlavně tehdy Honza při návratu ve vlaku pronesl v delší větě cosi jako, „když na mě sestoupil Duch Svátý“ nebo něco podobného. Já jsem asi povaha natolik ukládací, že jsem si v duši uložil i tuto větu a pozvolna si to tavil. Dále jsem se stále ptal svého širého okolí, co to jsou vlastně charismatici zač a dále jsem narážel. Tak třeba, Michal Vogl se zatvářil strašně slušně a prohlásil, že by mě nerad urazil. Tím mně skutečně velice pomohl. Více jsem z něj vypáčil až po půl roce boje, proseb a zaklínání se, že se skutečně neurazím.

Dost důležitá v tomto směru pro mě byla Travná, Vánoce '91. Totiž ani ne tak Travná jako taková, ale jedna dosti dlouhá rozmluva s Petrem Slámou (nevím, jestli ho znáte, student teologie, ze strašnického sboru, jeden ze sloupů společenství na Travné, nyní na rok v Izraeli). Rozmluva začala moji již tradiční otázkou, co to jsou ti charismatici. Na tuto otázku začal odpovídat způsobem pro mě do té doby nevídaně podrobným. Sám se označil za umírněného charismatika. Pak si s námi chvíli povídal, co on na to. A mimochodem, také pronesl památnou větu „... když jsem se já rozhovořil jazyky...“. Byla to velice zajímavá rozmluva. Jana Blažiková, která ji také poslouchala se odpotácela a poněkud šokovaná pravila: „Tak to já jsem byla také pokřtěna v Duchu a ani o tom nevím.“ (Když jsem toto psal, nevěděl jsem ještě co tím vlastně myslela).

Pro pokračování tohoto vyprávění je důležité, že mně znovu obrátil zrak k slavné 12. kapitole 1. epištoly sv. Pavla do Korintu. Nemyslím, že by tato kapitola byla *proti* charismatikům a charismatům, zdá se, že sám Pavel mluvil jazyky, ale je zdůrazněním toho, že charismata jsou vyzbrojením do služby, že nejsou potvrzením kvalit obdarovaného nebo potvrzením dosaženého stupně „zduchovní“.

Pak se v celé věci nedělo dlouho nic a já se věnoval jiným věcem (totiž věcem, pokud vím, tak nejdůležitější „věcí“ o kterou jsem se zajímal byla Dana Hofmannová). Když tato záležitost končila fiaskem, odjel jsem se po rozchodu (nebo po čem) dorozhodnout na velikonoce do Krabčic a vůbec jsem netušil, že mě čeká další kolo mého střetávání s Duchem Svatým.

Jako zarámování celé situace musím uvést, že tam s částí branické mládeže byla téměř kompletní mládež sboru ČCE v Libni. Spolu s jedním bráškou, který pocházel z Vody života a ještě dalšími osobami způsobili, že celou tu dobu jsme si vyprávěli o Duchu Svatém, křtu v Duchu a podobných záležitostech. Bylo to značně divoké a dodnes jsem nepochopil, co se tam všechno odehrávalo.

Můj konečný závěr z toho byl, že celá věc může mít něco společného s davovou psychózou, ale že výsledek je nepochybně dobrý. Protože z davu mám přišernou hrůzu, a chovám k nim hlubokou nenávist (to bylo jediné co mě vadilo na Listopadu 89'), nechal jsem si celkem zajít chuť, ale prosil jsem nadále pilně, aby mně bylo ukázáno, co to vlastně je zač. Myslel jsem přitom na jakési vysvětlení, na cosi výrazně intelektuálního.

Ale poslechněte, bratře faráři, Pán Bůh je skvělejší! On na mě viděl všechnu moji nedůvěru, všechnu moji zašprajcovanost a všechny strachy a barikády, které jsem si napřed vytvořil. A tak mně, zcela stejně jako v případě mého uvěření, dovedl k metanoia sám, a za okolností, které vylučovali jakoukoli psychózu.

Na začátku tohoto textu jsem uvedl data 5. a 6. června. Ta jsou důležitá proto, že běh politických událostí se neřídí podle křesťanských svátků (zde svatodušních), a je důležité pro běh děje, že se celá záležitost odehrála v době trvání voleb. Pro mě tato skutečnost měla svůj výraz v tom, že jsem se těchto voleb účastnil nejenom jako aktivní volič, ale i jako člen okrskové volební komise, která zasedala ve škole na Náměstí Jiřího z Poděbrad (to je to vinohradské náměstí, kde je katolický kostel Nejsvětějšího Srdce Páně z dvacátých let, který vypadá jako přerostlé nádraží). Několikrát denně jsem nakonec z

komise odběhl, to bylo jednoduše možné, a zaběhl jsem do výše zmíněného kostela a prosil za výsledky voleb.

Není divu, že po dlouhém dni (domů jsem došel až kolem jedenácté hodiny večerní), který byl navíc i velice únavný, jsem se velice rychle navečeřel (to bylo něco k půlnoci) a padl do postele jako podřátý.

Ještě jsem se před spaním trochu pomodlil a trochu jsem se přitom rozpovídal. Nežli jsem vysvětlil, jak bych si to představoval s panem Mečiarem, a co si myslím o případném rozdělení Československa, mohlo být něco po jedné. Už si nepamatuji, o co jsem ještě prosil, ale vím, že už jsem měl pomalu pocit, že končím, a zbytek, že odložím na ráno.

Nu, a pak se začaly dít věci, které je velice těžko popisovat. Souviselo to s dýcháním. Najednou mi začaly plíce nesmírně zhluboka pumpovat. Skutečně jsem v té chvíli na Duchu Svatého ani nevzdechl a nesmírně jsem se lekl, co se to děje. Dech se mi stále prohluboval, až jsem měl plíce jakoby až někde vysoko v krku. Věděl jsem v té chvíli s naprostou kříšťálovou jasností, že já s tím nemám vůbec nic společného. Kdybych ale chtěl, věděl jsem zcela jistě, že bych TO dokázal silou svých plicních svalů zastavit, že bych dokázal omezit svoje dýchání do normálních mezí.

Vůbec jsem netušil, co se děje (já vím, že již to samo o sobě je neuvěřitelné, ale je to tak) a tak jsem jenom zmátořil veškerou svoji energii a zaprosil nahoru cosi ve smyslu:

„Pane, jestli to není od Tebe, tak ať to zmizne. Jestli to je Tvoje působení, děkuji a ukaž mi o co jde.“

Nejenom, že nic nezmizelo, ale moje dýchání se prohloubilo tak, že jsem měl velice vážné obavy o svoje zdraví. Tak jsem tam chvíli ležel, celkem zmateně jsem prosil o vyjasnění a dýchal jsem někde pod stropem. To už jsem začal docela jasně tušit o co jde a tak jsem jenom zcela zmateně přihlížel, co ve mě Duch Svatý působí. Po chvíli mi začaly z úst vycházet slova, kterým jsem nerozuměl. Víím, že jsem z toho byl zcela šokován.

Bohužel, už před několika řádkami jsem se dostal daleko za hranice osobní sdělitelnosti a vypovídacích schopností jazyka. Nesmírně se mi vybavovala věta: „Mluvení jazyky to je jako, když sedíte na břehu krásného potoka, který protéká Vámi.“ Nemohu to nijak blíže popsat, protože skutečně český jazyk (a pravděpodobně ani žádný jiný) na takovéto události není zařízen.

Povídal jsem jasně nějakou dobu (cca půl hodiny, přesněji to nevím, na hodinky jsem neměl čas ani náladu se kouknout). Skutečně se zájmem jsem pozoroval onen proud, který mnou protékal a velice jsem se podívoval jeho kráse, skutečně jako kdybych seděl na břehu potoka a přihlížel jeho zurčení. Možná, že je chyba, že se stále snažím Vám popsat vše, co jsem cítil, určitě celou věc zkresluji pro naprostý nedostatek jazyka, ale snad alespoň takto, v obrazech povýtce básnických, budu schopen nějak, i když hrůzně nedostatečně, vyjádřit, co je podstatou vjemu.

Jak jsem skončil, to nevím, ale co si pamatuji zcela jasně je průzračný pocit čistoty a ulehčení a neuvěřitelná dávka pokoje, který mě následně zcela naplnil. Jenom jedna věc mi kalila dojem. A to obava, že tím vše skončilo. Než stačilo jenom povolit a nový jazyk, který trochu připomíná řečtinu, opět začal plynout mými ústy.

Naprostu nemohu a nechci popřít, že v té chvíli jsem vskutku nepatřil k nejkliďnějším lidem na tváři Země. Ovšem kdykoli posléze jsem chtěl, mohl jsem opět, tak jako oné první noci (usnul jsem asi až k třetí hodině ráno), povolit a jeden z krásných jazyků začal plynout mými ústy a jako dravý proud odnášet vzhůru vše co jsem chtěl vyjádřit. Napětí, nejistotu, nervozitu, ale i radost, požehnání a přimluvu.

Přítom jsem již ale mohu být klidný jako ledovec a právem chápu, proč je mnoho lidí rozzlobených na ekumenický překlad Nového zákona a jeho termín mluvení ve vytržení. Možná, že onoho pátého června by byl takovýto termín přípustný, i když i tak vím, že to nebyl *jenom* pocit a i jinak o tom mám velice vážné pochyby (nevím, jak vypadá ideální nálada pro mocné nálady a jak vypadá osoba vhodná pro manipulaci davem, ale nemyslím si, že by to byl člověk velice utahaný, ospalý a především zcela sám), ale bylo to především skutečně mocné působení v mém životě. Pro všechny ostatní dny to je ale už naprostý nesmysl.

Kdykoliv, kdekoliv a jakkoliv jsem ochoten a schopen se rozhovět plyně v několika cizích, i když pro mě zcela nesrozumitelných jazycích. Mluvení ve vytržení jakoby naznačuje jakousi výjimečnost jedinečného prožitku, propracovaného atmosférou. To je ale pro jazyky, alespoň jak já tomu rozumím, zcela nesmyslné, jako by bylo nesmyslné, docela normální modlitbu považovat za něco co se dá provozovat jenom v kostele, v neděli za zvláštní nálady a okolí, které by člověka zfanatizovalo. Jsem velice vděčný, že mohu dosvědčit naprostou civilnost tohoto daru Ducha.

Od té doby jsem mohl zažít několikrát skutky toho, který nás vyvedl do svého předivného světla. Například se mně svědčení změnilo z jakési děsivé povinnosti skutečně v radost. Dokážu daleko lépe počkat a neříkat nic, dokud nejsem přesvědčen, že něco říkat mám. Bylo mi najednou dáno vést s někým osobní rozhovory aniž bych z nich měl pocit zoufalství, že jsem zase neřekl, co jsem říci měl. Skutečně vím, že když se nebudu cpát do popředí, mohu být oním poslušným potrubím a pomoci. Mohu věřit, že nepropásnu svoji chvíli, kdy bude třeba abych vykročil. Dokázal jsem svědčit svým rodičům, což považuji za ohromný dar i bez toho, aby se obrátili k Pánu na moje zavolání.

Závěrem svého dopisu bych Vás chtěl požádat, abyste si nemyslel, že jsem se změnil v nebezpečného šílence. Stále vím a poznávám to den ode dne více, že bych jazyky lidskými mluvil i andělskými, a lásky kdybych neměl, učiněn jsem měd' zvučící aneb zvonec znějící. Pokud bych si snad začal myslet, že jsem, pro svoje obdarování, lepší nežli druzí, bylo by snad lepší, abych nebyl obdarován. Tím, že jsem dostal, co jsem obdržel, jsem spíše více zavázán, protože jistě jsem nedostal jenom pro svoji radost nebo potěšení. A tak děkuji za všechno co jsem dostal, nebo za to, co dostali Ti, kteří budou moci mnou obdržet dary Boží, neboť (slyšel jsem to poprvé od Josefa Kemra v nějakém rozhovoru) nebyli jsme obdarováni my, ale ti, kterým svými dary posloužíme. Amen.

Shalom

Matěj

Milost Vám a pokoj od Hospodina, který se ve svém synu Ježíši Kristu stal naším Otcem, společenství Svatého Ducha a požehnání Vám, bratře faráři.

Poněkud lépe se mně myslí prsty nežli ústy, tj. jde mi asi lépe formulovat svoje argumenty na klávesnici počítače, nežli vyslovit je ústy. Vždycky mi hrozně dlouho trvá, nežli naleznu to správné slovo. Proto Vám píši o tom, co bych si s Vámi chtěl následně probrat ústy. Kromě toho si nejsem tak úplně jist zdati na mě budete mít dostatek času. To je ale důvod poslední, mohl bych klidně počkat.

Nebudu dlouho kroužit kolem úvodu a pustím se ihned in medias res. Jde o křest. Tedy, abych byl konkrétní, o *můj* křest. Teď nevím, jak pokračovat. Možná, bude nejlepší začít s vypravováním.

Tak tedy. Když jsem uvěřil (respektive byl jsem znovuzrozen, je-li v tom nějaký rozdíl), nemohl jsem se, pochopitelně, vyhnout otázce křtu. Již ze svého předchozího vzdělání ohledně kanonického práva jsem věděl, že katolíci a ČCE si navzájem uznávají křest. V tom by problém nebyl.

Svoje základy dostal jsem od Honzy, a děkuji za to ustavičně Otci našemu, že byl kdo by mě vyučoval těm nejabsolutnějším základům a kdo měl dostatek trpělivosti stokrát opakovat stejné banality, a tisíckrát opravovat a odrážet naprosto základní pitomosti. Děkuji i jemu, že rázně odrážel moje pokusy udělat si z něho jakéhosi guru, který by mě vedl. Děkuji mu mnohokrát, že mě vždy odpálkoval k Písmu.

Na křtech jsme se neshodli. Poslední naše komunikace (používám tak střeleného slova, abych jasně naznačil, že jsem o tom s ním nejen nediskutoval, ale vůbec nehovořil; což je, vzhledem k tomu, že byl následně pokřtěn, docela podivuhodné) o křtu vodním proběhla někdy v květnu nebo v červnu a ta spočívala v tom, že jsem mu napsal asi pětistránkový elaborát o tom, proč jsou křty nevěřících *možné* (nikoli *řádné*, to se mi nikdy nezдалo).

Myslíl jsem si dokonce, a byl jsem si tím jist, že mi bylo řečeno shůry, že jsem pokřtěn byl, a že můj případný křest by byl jenom projevem touhy po zážitcích. Docela mi scházelo a schází, že jsem neměl a nemám žádného kmotra. Trošku jsem si připadal a připadám jako sirotek. Ale jsem si jist, že i sirotkové mohou vstoupit do Království nebeského, a rozhodně bych *kvůli tomu* nepodnikl nic proto, abych si kmotra opatřil. Četl jsem si o tom v Bibli a stále jsem si opakoval, že

Království zajisté Boží není pokrm a nápoj, ale spravedlnost a pokoj a radost v Duchu Svatém.

Myslíl jsem si, že podobné úkony jako křest jsou jenom skutky a byl jsem Vámi velice dobře vychován v neúvěře ke skutkům bez víry, za což Vám děkuji.

Velice zvláštní věc se odehrála při křtu Kamilově, bratra Klárky ve Hvozdnici. Když jsme se modlili za nově pokřtěného člena sboru, uslyšel jsem slovo, které mi říkalo cosi o tom, že Takto jsi byl pokřtěn i ty, Matěji. Napsal jsem zde, že jsem slovo uslyšel, ale to jsem použil jenom pro nedostatek jiných termínů. Prostě jsem najednou věděl, že jsem to slyšel. Ne, že bych měl zvukový vjem, ale věděl jsem, že to není můj vnitřní pocit. Celkově jsem něco podobného zažil jenom asi třikrát a raději jsem tomu nevěnoval příliš zásadní důležitost a pečlivě jsem zkoumal a raději, jako ti Borejšťi, na každý den jsem rozvažoval Písma, tak-li by ty věci byly. Tehdy v létě to pro mě nemělo moc veliký význam, protože mi jenom bylo potvrzeno to, co jsem si stejně myslel.

Ale pod dojmem této události jsem napsal Honzovi výše zmíněný dopis (ale nevyprávěl jsem mu o tom, protože se mi nelíbili lidé, kteří neustále prohlašují, jak „Pán Bůh jim řekl tohle a támhleto.“ atp.; možná je to pravda, ale nemají s tím konat nátlak na ostatní) a spokojeně jsem odjel do Ameriky. Tam jsem se křtům vůbec nevěnoval a po návratu domů jsem celkem v pohodě několika lidem svědčil o tom, že si myslím, že člověk může být pokřtěn i jako nemluvně.

Počátkem listopadu jsem lezl do vany se vykoupat a ve zcela neteologické náladě jsem najednou skoro nahlas prohlásil, a dodnes nevím proč, „Matěji, ty by jsi se měl nechat pokřtít.“ Samozřejmě, že jsem si okamžitě odpověděl, že to je blbost, protože pokřtěný jsem. Modlil jsem se, abych byl zbaven tohoto pokušení. A nic. Proto jsem si řekl, že

se na celou věc podívám do Písma. Nesmím se přece nechat zblbnout jedním pocitem a to ještě takhle šíleným! Koukal jsem se poctivě po několik následujících dnů a nestačil jsem se divit. Ty verše ze kterých jsem rozuměl, že mohu být pokřtěn jako dítě na mě řvaly, že jsem nepokřtěný a žiji v průšvihů. Navíc jsem ještě zcela náhodou otevřel Bibli na Jr 39,3.

Myslím si, že jsem povaha spíše racionalistická, spíše skeptická a tak zdůrazňuji, že na tomto místě jsem Písmo otevřel asi jenom jednou, když jsem četl Jeremiáše a vůbec mě neoslovilo. Najednou jsem uviděl, co všechno se dělo Židům, kteří neposlouchali Hospodina. Vím, žiji pod Boží milostí, ale přece jenom bych asi neměl opomíjet Bázeň boží a riskovat průšvih. A zde se poprvé v naprosté čirosti objevila moje ústřední otázka po několik následujících týdnů až doteď i dále: *Co mám dělat?* Co je šílenost?

Zahloubal jsem se ještě zuřivěji do studia Bible a nacházel jsem stále dokola, že se mám nechat pokřtít. Ve chvíli, kdy jsem si dočetl ten kousek z Jeremiáše (až do konce kapitoly), vzal jsem tužku a papír a napsal přesně to, co jsem cítil. Je to něco na způsob automatického textu, tak omluvte zmatenost:

... když je hospodářská konjunktura, roste neuvěřitelné množství podniků, ale spousta z nich má špatné základy. Proto dojde ke krizi, která to prořeže. Židy v Jeruzalémě, kteří neposlouchali Hospodinova slova skrze Jeremiáše proroka, popravili babylónští kapitáni s ďábelskými jmény. Po neposlušnosti přijde trest.

Když budu neposlušný, nedojde k průšvihů?

Myslel jsem si, že jsem dostal slovo, že jsem byl pokřtěn. Nyní naopak. Kdy jsem se mýlil a poslouchal nepravého?

Kdybych měl jistotu, že se mám nechat pokřtít, nezastavilo by mě ani stádo volů. Kdybych měl jistotu, že se nemám dát pokřtít, ani výše zmíněné stádo volů by mě k tomu nedonutilo. Ale já nemám ani jedno. Kde je pravda?

Na jednu stranu bych rád poslouchal svého Pána, ale když by to nebyl on, udělal bych strašnou pitomost.

Co mám dělat?

Kdykoli se pomodlím a ptám se co mám dělat, je odpověď jednoznačná: dej se pokřtít. Ale co když je to šílenost a já chci takovou odpověď slyšet?

Křest je něco, co nelze odvolat. Pokud se zmýlím, budu z toho mít dlouhodobou pakárnu. Jistě v Bohu je odpuštění pro každý hřích, ale nemohu přece chodit s Bohem tak, že skočím na zkoušku do každého průšvihů a pak se nechám vždy znovu vytáhnout. Co mám dělat?

Dosud byla moje cesta bezproblémová a pohodová. Ted', možná, pokud to není šílenost, mám poprvé vykročit. Ale co, když to je celé blbost? Co mám dělat?

A ode dneška rána, kdy jsem slíbil, že se nebudu bát a budu konat, co mám, jsem sevřenej jak citrón. Ale já nevím, co dělat mám. Co mám dělat?

Nevím, možná je to jenom otázka vykročení. Možná mám vyjít a nevědět, zdali dojdu. Asi právě ted' je zde chvíle napsat, co jsem našel tak pozoruhodného v Písmu, že uvažuji o překřtění (tohoto termínu, se kterým nesouhlasím, používám jenom, abychom se domluvili, samozřejmě, že otázka se netýká toho, zdali překřtívat, ale zdali jsem pokřtěn).

Nedostal se mi do ruky dostatek teorie protivné strany, tak mohu jenom odhadovat z námitek a z toho, co jsem zaslechl od Vás. Pokusím se to vyjasnit tak, že stvořím bod na obhajobu křtu dětí a pak se ho pokusím rozmetat v prach.

Ještě jednu věc musím dodat. Tím, že zde píšu, co zde píšu, nechci provést mnoho věcí. Nechci přeměnit náš sbor v detašované pracoviště BJB nebo KS, nechci zavést nový pořádek v ČCE, není to ani příprava ke konverzi k baptistům nebo na Maniny, nechci a v dohledné době nebudu přesvědčovat nikoho, že není pokřtěn, nechci Vás přesvědčovat o tom, že jste páchal hřích křtěním dítek, ani nic podobného. Jediný o koho mi jde, a bude to znít velice egoisticky, jsem já.

Pokud dospějí k tomu, že já osobně jsem v průšvihů, tak bych s tím asi já osobně měl něco udělat. Nikoho se nesnažím o ničem přesvědčit a pokud svým činem na někoho budu přesto dělat nátlak (jak bylo vytýkáno Honzovi), tak se mu velice omlouvám, ale to už je tak trochu jeho problém. Nepochybuji ani v nejmenším o tom, že většinu, ne-li všechny tyto výklady znáte, jistě jste na ně musel narazit při studiu reformace 16. století. Nepochybuji o tom, ale, ještě jednou, neuvádím je zde jako příspěvek učeného hádání mezi námi dvěma, taková pitomost mě ani nenapadla (to bych musel spatřit ještě velice mnoho polívčičky, abych s Vámi mohl začít nesouhlasit), uvádím je zde proto, abych předvedl, čemu věřím, a proč si myslím, co si myslím, a jsem nejistý, v čem jsem nejistý.

Když jsem se Vás poprvé ptal na otázku křtu, a netušil ještě, jak se pro mě stane aktuální, odpověděli jste mi, že věříte, že jsem pokřtěn na víru svých rodičů. Mám dvě námitky: jednak tomu tak úplně nerozumím a jednak se nemohu vyhnout otázce, která je mi z duše nepřijemná, ale zde se jí nemohu vyhnout. Na jakou víru? Jsem si jist, že moji rodiče nejsou křesťané. Otec je velice zarytý ateista a matka je, bohužel, produktem té nejliberálnější „křesťanské“ výchovy. Kdybych řekl, že bere Krista jako moudrého učitele, byla by to asi stejná hloupost, jako kdybych řekl, že jste názorově blízky Vodě života.

Co je ale daleko podstatnější. Já vůbec nerozumím, co to znamená být pokřtěn na víru někoho. To, až dojde k Poslednímu soudu, se mě bude ptát: „A věřil jsi, vyznal jsi svoji víru, tak jak jsem ustanovil? Stal jsi se údem mojí Církve?“. A já mám odpovědět: „Inu, já jsem věřil, ale pokřtít, to jsem se nenechal, to za mě věřil někdo jiný. Vašeho ustanovení jsem se také nedržel, kdo to za mě vlastně vstoupil do Vaší Církve, to ani nevím“? Nepřipadá Vám to poněkud praštné (když to mám říci slušně)?

Nepřipadá Vám poněkud zvláštní, že mám vyznat svoji víru v zastoupení (považují-li za jednu z částí křtu i vyznání víry, jako že považují) a dokonce proti, nebo bez mojí vůle?

Slyšel jsem kdesi názor, nevím zdali od Vás, že křtíme do budoucna, že doufáme, že ten človíček, kterého křtíme, bude vychováván a posléze uvěří. Jednak, znovu, nevím, odkud bral pan farář tu jistotu, že budu křesťanský vychováván, ale hlavně se mi to celé nezdá. Trochu mi to připomíná, jako kdybych vyvěsil na prázdnou stodolu hostinský štít s nápisem „Zde se čepuje nejlepší moravské víno.“ a pak jsem doufal, že se tam to nejlepší moravské víno objeví i s příslušným hostincem nějak samo od sebe. Právníci jsou velice nepřijemní tím, že nazývají často věci velice nepopulárními jmény. O výše zmíněném konání s hospodou bych řekl, že jde o podvod. Rozumím, že by asi ten, kdo tam ten štít vyvěsil, hleděl na celou věc poněkud jinak, ale já si nemohu pomoci, byl by to podvod.

Tímto nemíním nikterak tvrdit, že by se farář, který pokřtí dítě, dopouštěl podvodu. Spíše mám dojem, že je sám podveden, ale to je skutečně dojem a, opakuji, nemíním zde budovat nějakou novou církev, nebo Vás usvědčovat. Mně jde jenom o to, zdali nežijí v průšvihů. A odpusťte, nemyslel jsem to zle, ale jinak jsem se k tomuto důvodu pro křest nemluvnat nedokázal vyjádřit.

Kromě toho, že se mně to nezdá jako celek, mě na tomto pojetí křtu nemluvnat ještě poněkud zaráží, že se tak Pánu Bohu předepisuje, kde má učinit onen zázrak a darovat víru. Asi jsem značně praštný, ale nějak se mi nezdá být samozřejmé, že v křesťanské rodině (i kdyby to byla křesťanská rodina) se udá onen zázrak a někdo uvěří, staré umře a zrodí se nové.

Kdesi jsem také slyšel, že obřizka byla předobrazem křtu a tak jako obřezán byl chlapec sedm dní po narození, má být pokřtěn i přírůstek do rodiny křesťanské. Nemohu si pomoci, ale nějak se mi to nezdá. Vyhledal jsem si v konkordanci všechny zmínky o obřizce v Novém zákoně, vždycky jsem našel, že když Pavel psal o obřizce, tak nikde adresáty epištol neujíš oval tím, že jsou obřezáni skrze křest (Pozor na Kol 2,11n; to je o něčem trochu jiném; a kromě toho jsme z mrtvých vstali skrze víru, která je *mocné dílo boží!*). Vždycky je ujíš oval o tom, že je podstatnější víra nežli obřizka, a že obřizka je znamením zákona, z pod kterého jsme se dostali spasením z milosti a víry. Kdyby byla obřizka předznamenáním křtu, nepochybně by je uklidnil slovy, že „Vy vlastně jste obřezáni křtem, neboť obřizka je předznamenáním křtu.“ Ať jsem hledal, jak jsem hledal, tuto větu jsem

nenalezl.

V Ř 4,12 píše, že o Abrahámovi:

A znamení obřizku přijal za znamení spravedlivosti víry, kteráž byla před obřezáním, na to, aby byl otcem všech věřících v neobřizce, aby i jim byla přičtena za spravedlivost. A otcem obřizky těch, kteříž ne z obřizky toliko jsou, ale kteříž kráčeji šlépějemi víry otce našeho Abraháma, kteráž byla před obřezáním.

I zde je zcela jasně vyjádřeno to hlavní, že totiž nejdříve Abrahám věřil Bohu a teprve potom se nechal obřezat. To, že Židé mohli být obřezáni jako maličci, bylo možné jenom tím, že zaslíbení Starého zákona se vztahují na Židy pro jejich původ.

Já jsem ale nebyl a asi ani nejsem Žid (pokud jsem Žid teď, tak toliko vírou, jestli je takový výklad možný z Ř 11, a do té víry se vstupuje křtem). Zaslíbení se na mě začala vztahovat teprve smrtí toho starého člověka (mimořádně, ještě jeden důvod, ale ten není až tak originální, křest je pohřeb tohoto starého člověka; jak mohu pohřbit někoho, kdo ještě žije, respektive, kdo se dokonce zrovna narodil?). Převést křest nemluvněte analogicky na obřizku plodí tak absurdní výsledky, že se tím ani zabývat nemohu (cosi jako vyjmutí embrya z maternice a jeho následné obřezání; pak znovu uložit do břicha těhotné).

Jako námitku ke křtu věřících jsem slyšel velice absurdní ideu, že i když možná křest nemluvnat možná není biblický, pokřtění věřícího, nad kterým byly učiněny úkony podobné křtu jako nad nemluvnětem, je snahou zasloužit si spasení úkonem a ne toliko přijmout spasení z víry (ještě jednou připomínám Kol 2,12). Když jsem toto slyšel poprvé, byl jsem z toho tak šokován, že jsem ani nezmohl na repliku. To je velice zvláštní. Kdybych měl opět použít analogii, řekl bych, že je to stejně „zvláštní“ jako, kdybych řekl, že kárání toho, kdo se rozvedl, je snahou po skutkaření. V podstatě by bylo zcela jedno, co děláme a každá snaha o nápravu by byla honorována jako snaha zasloužit si spasení. Myslím, že nejšílenější křest anšit blouznivci jsou proti nositelům takovéto ideje velice nudnými racionalisty. To není snaha o dosažení spasení, ale docela obyčejná poslušnost Božího Slova. Je to skutečně velice zvláštní argument.

Mně milý bratře faráři, možná že se Vám teď zdám jako hluboce přesvědčený novokřtěnec. Není to vůbec pravda. Velice se bojím, abych se do něčeho nechtěl nacpat, abych se nesnažil sám sebe o něčem přesvědčit. Jsem si také zcela jasně vědom, jak málo jsem slyšel názory lidí, kteří s křtem nevěřících souhlasí. Kromě toho, že jste můj farář, a jako od takového od Vás očekávám radu a pomoc, je toto nejdůležitější důvod proč tento dopis píšu Vám.

Uvědomil jsem si také, že křest je velice neodvolatelný čin, a že si musím být zcela jist, že dělám tento krok skutečně z víry, pokud ho někdy učiním. Moc prosím Ducha Svatého, aby mně dal zcela jasně vědět, co mám dělat. Přece abych mohl kráčet po Boží stezce, musím jasně vědět, kudy tato stezka vede. Co mám dělat?

A tak jsem se rozhodl, že se, kromě vytrvalých modliteb, budu ptát na názory lidí, kteří asi se křtem věřících nebudou souhlasit. Jako za prvním jdu za Vámi. Dále jsem se rozhodl, že ať se bude dít cokoli, nebudu činit žádné rozhodnutí před 6.XII. (nevím zdali svátek sv. Mikuláše je nejlepší datum, ale proč ne?), abych celou věc neuspěchal, jako jsme, myslím, s Honzou, Michalem Voglem a Ivošem uspěchali povídání o mládeži na zářijovém staršovstvu (nemyslím, že by to byla špatná akce, ale měla být lépe promyšlena, měli jsem se poradit s ostatními apod.). Kéž mě Pán Bůh při svých cestách zachováti ráčí. Amen.

Shalom

Matěj

Pokoj Vám a milost od Ježíše Krista, našeho Pána, který v jednotě Ducha Svatého, mocí našeho Otce, zlomil okovy moci zla nad námi a povolal nás do své lásky. Amen.

Když jsem psal první z dopisů, netušil jsem, jak vše dopadne. Myslel jsem, že bude dobré, napíšu-li Vám svoje důvody písemně. Když jsem ten dopis napsal a Vám odevzdal, rozhodl jsem dát ho přečíst i Honzovi. A k mému upřímnému úžasu, jste oba tvrdili, že se Vám ten dopis líbil.

Tu neděli jsme byli venku, v Kácově, a já jsem tam při té příležitosti vyprávěl to, co se později stalo obsahem druhého dopisu, o Ceplovi a Duchu Svatém. Myslím, že opět Honza navrhl, co já na to i toto napsat Vám, že by to dle jeho mínění mohlo být dost dobré. Jakmile to vyslovil, naprosto nadšeně jsem uviděl, že to je skvělý nápad. První dopis jsem psal tři týdny. Tento asi dva dny, ale už v něm nebylo mnoho rozhodování.

Když jste říkal, že se Vám dopis líbil, byl to jeden z nejhezčích večerů za poslední dva roky, a že jsem měl v té době hodně hezkých večerů.

Když jsem začal psát třetí dopis, psal jsem ho především sobě a Pánu Bohu. Proto jsem na začátku vyjádřil nejistotu, zdali ho mám věnovat Vám, když si nejsem jist, zdali Vám ho dám přečíst. Ale uvědomil jsem si, že jste to především Vy, komu za vznik těchto dopisů vděčím a poslední, čtvrtý, dopis je Vám věnován bez jakýchkoli pochybností.

Nejsem si jist, jestli Vás to bude zajímat, tady nejde o nic, co by bylo třeba řešit. U těch prvních dopisů to bylo něco, co jsem potřeboval. Zde je jenom moje potěcha. Nevím, zdali potěší i Vás. A nevím ani, jak se Vám líbí idea otevřených dopisů, protože teď jsem již jist, že tento dopis dám přečíst i každému, kdo bude chtít. Ale na druhou stranu, utěšuji se, Vy jste s tou ideou přišel jako první.

Nevím, jak se Vám bude dopis líbit po té křestní neděli. Nevím, zdali si o nás nemyslíte, že jsem parta šilenců. Respektive to by až tak nevadilo, pokud si o nás nemyslíte, že jsme parta nebezpečných šilenců. Nevím, co si mám myslet já. Ale beru-li vážně Ž 119,105, tak snad nikoli.

Už jste musel přežít se mnou mnoho citátů, tak přežijte, prosím, i tento, který bude tak trochu vyznáním:

A já bratři, nemohl jsem vám mluvit jako duchovním, ale jako tělesným, maličkým v Kristu. . . . Ještě zajisté tělesní jste. Nebo poněvadž jest mezi vámi nenávisť, svárové a různice, zdaž ještě tělesní nejste, a podle člověka nechodíte?

Já skutečně nevím, jak zabránit tomu, aby mezi námi nebyli svárové (to je dokonalé, ten rozdíl mezi mnohými sváry a jednou nenávistí). Nevím, jak nedělat nic, co by pobouřilo moje okolí a zároveň abych poslouchal Boha. Jsou skutečně cesty Boží tak nevyzpytatelné? Je nejlepším stavem, když se o problémech nemluví? A mluvil by někdo o křtech, kdyby z toho nebyl problém? Já skutečně nevím. Když nevím, tak se velice opatrně rozběhnu vpřed za Světlem a uvidím co to udělá. Pokud věřím, že On je „ . . . svíce nohám mým a světlo stezce mé. . . .“, nemám i věřit, že jdu po jeho stezce? Nikdy jsem neměl takový pokoj v ničem jako v mém křtu. Snad mám skutečně věřit, že Pána Boha nemáme obhajovat, on se skutečně může obhájit sám. Uvidím, co to udělá. Nevím.

Pokoj našeho Pána, který převyšuje veškerý rozum lidský, moudrost a pevnost ve vašem poslání, a mnohost veškerého Božího požehnání, si pro Vás vyprošuje

Váš

docela maličký v Kristu
(alespoň přes mne On bude vidět)

Matěj